

Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів

Факультет фінансовий
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: Фінансовий стан державних банків України та
перспективи їх розвитку

Виконав: студент групи ФК22-1м
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа
та страхування»

Синипостол Вікторія Валеріївна
(прізвище, ім'я та по-батькові)

Керівник к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Новікова Л.Ф.
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент ДНУ ім. О. Гончара
(місце роботи)
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування
(посада)
к.е.н., доц., Левкович О. В.
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Дніпро - 2024

АНОТАЦІЯ

Синипостол В.В. Фінансовий стан державних банків України та перспективи їх розвитку.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Університет митної справи та фінансів, Дніпро, 2024.

У роботі розглянуто ключові аспекти фінансового стану державних банків в Україні, зосереджуючись на детальному дослідженні та аналізі діяльності АТ "Укрексімбанк". Досліджено результати фінансової діяльності та визначено роль державних банків у структурі фінансової системи України. Засвідчено важливість активної участі державних банків у формуванні та реалізації фінансової політики, що є необхідним чинником для досягнення економічної стійкості національного рівня. Запропоновано перспективні шляхи вдосконалення державного банківського сектору, ураховуючи сучасні виклики фінансового ринку. Дослідження вказує на те, що розвиток державних банків вимагає врахування внутрішніх та зовнішніх факторів. Серед них - конкурентність в банківському секторі, непередбачувані зміни та нестабільність у світовій та національній економіці. Додатково важливі є сучасні тенденції на фінансовому ринку, які визначають його динаміку та впливають на стратегії банківського сектору.

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 71 сторінці, містить 13 таблиць, 14 рисунків, 2 додатки. Список використаних джерел включає 52 найменування.

Ключові слова: державні банки, фінансовий стан, фінансова стійкість, банківська система, активи банку, капітал банку, прибуток.

Список публікацій здобувача.

Синипостол В.В. Фінансовий стан державних банків України та перспективи їх розвитку. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Економіко-правові та управлінсько-технологічні виміри сьогодення: молодіжний погляд». 06 листопада 2023 р. Дніпро, С.219.

ANNOTATION

Synypostol V.V. Financial condition of state-owned banks of Ukraine and prospects for their development.

Qualification work for a master's degree in specialty 072 "Finance, banking and insurance". University of Customs and Finance, Dnipro, 2024.

The paper examines the key aspects of the financial condition of state-owned banks in Ukraine, focusing on a detailed study and analysis of the activities of JSC

Ukreximbank. The results of financial activity are studied and the role of state-owned banks in the structure of the financial system of Ukraine is determined. The importance of the active participation of state-owned banks in the formation and implementation of financial policy, which is a necessary factor for achieving economic stability at the national level, is shown. Promising ways to improve the state-owned banking sector are proposed, taking into account the current challenges of the financial market. The study shows that the development of state-owned banks requires consideration of internal and external factors. These include competition in the banking sector, unpredictable changes and instability in the global and national economies. Additionally, current trends in the financial market are important, as they determine its dynamics and influence the strategies of the banking sector.

The master's thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of references, and appendices, is presented on 71 pages, contains 13 tables, 14 figures, and 2 appendices. The list of references includes 52 items.

Keywords: state-owned banks, financial condition, financial stability, banking system, bank assets, bank capital, profit.

List of publications of the applicant.

Synypostol V.V. Financial condition of state-owned banks of Ukraine and prospects for their development. Collection of abstracts of the International Scientific and Practical Conference "Economic, Legal, Management and Technological Dimensions of the Present: Youth View". November 06, 2023. Dnipro, P.219.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЛЬ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ.....	8
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	23
2.1. Аналіз результатів діяльності державних банків України.....	23
2.2. Організаційно-економічна характеристика АТ «Укресімбанк».....	31
2.3. Аналіз та оцінка фінансового стану АТ «Укресімбанк».....	39
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ	49
3.1. Проблеми та перспективи розвитку державних банків в Україні	49
3.2. Прогнозування фінансового стану АТ «Укресімбанк»	57
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	78

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасних умовах глобальних економічних трансформацій та постійних викликів, дослідження фінансового стану державних банків в Україні стає критично важливим завданням. Державні банки займають вагому частину банківського сектору України та є ключовим фактором в її фінансовій системі. Їхній внесок стає вирішальним для забезпечення стабільності фінансів та ефективності економіки.

Розгляд цієї проблематики набуває особливої важливості в контексті стрімких змін у світовій економіці та внутрішніх динамік національної фінансової системи. Дослідження фінансового стану державних банків стає ключовим етапом для розуміння їхньої ролі у стабільності та пристосуванні до нових реалій.

У даному контексті, аналіз фінансового стану державних банків в Україні необхідний для забезпечення ефективного функціонування фінансової системи країни та управління економічними ризиками. Відображенням цього є їхній вплив на фінансову стабільність та здатність вирішувати завдання, пов'язані з розвитком національної економіки. Дослідження фінансового стану державних банків є ключовим кроком для забезпечення ефективного управління економікою в умовах сучасних економічних викликів та динаміки глобальних змін.

Фінансовий стан державних банків України та перспективи їх розвитку є предметом ретельного вивчення та аналізу, як у національному, так і у міжнародній науковій спільноті. Серед українських та закордонних науковців, які досліджували це питання в наукових працях є R. La Porta, F. Lopez-De-Silanes, Костогриз В.Г., Хуторна М.Е., Огородник В.В., Любіч О.О., Ковриженко Л.О. та інші.

Незважаючи на значну кількість досліджень в даній області, фінансовий стан державних банків та перспективи їх розвитку потребують подальшого

аналізу та вивчення. Перспективи розвитку вимагають уважного аналізу та розробки новаторських стратегій та інноваційних рішень, які враховуватимуть зміни глобального ринку, розвиток цифрових технологій та потреби клієнтів.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження фінансового стану державних банків в Україні та АТ «Укресімбанк» зокрема й визначення перспектив розвитку державного банківського сектору на основі зібраної інформації та проведення аналізу.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення наступних **завдань**:

- розглянути особливості функціонування та роль державних банків у фінансовій системі України;
- проаналізувати результати діяльності державних банків України;
- розглянути організаційно-економічну характеристику АТ «Укресімбанк» та провести аналіз його фінансового стану;
- визначити проблеми та перспективи розвитку державних банків в Україні;
- здійснити прогнозування фінансового стану АТ «Укресімбанку» та визначити перспективи його розвитку.

Об'єктом дослідження є діяльність державних банків України на АТ «Укресімбанк» зокрема.

Предметом дослідження є фінансовий стан та перспективи розвитку державних банків України та АТ «Укресімбанк» зокрема.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі використовувалися різноманітні методи дослідження, зокрема діалектичний підхід, який застосовувався для аналізу взаємозв'язку фінансового стану державних банків та їхніх перспектив. Індукція та дедукція використовувалися для детального вивчення конкретних фінансових випадків та формулювання загальних закономірностей та рекомендацій. Метод монографічного вивчення літературних джерел використовувався для аналізу наукових праць та експертної інформації щодо фінансового стану банків. Порівняльний

економічний аналіз використовувався для порівняння фінансових показників державних банків, визначення їхньої конкурентоспроможності та ідентифікації особливостей діяльності. Методи статистичної обробки даних зокрема, графічний, табличний, розрахунок абсолютних та відносних показників, для числового підтвердження та візуалізації результатів аналізу. Горизонтальний та вертикальний аналіз фінансових звітів використовувалися для виявлення змін в часі та аналізу структури фінансових показників. Фундаментальний аналіз фінансового середовища бізнесу дозволяв враховувати внутрішні та зовнішні фактори, які впливають на фінансовий стан державних банків. Економіко-математичне моделювання використовувалося для проведення прогнозу фінансових показників АТ «Укресімбанк».

Апробація матеріалів кваліфікаційної роботи. Результати досліджень «Фінансовий стан державних банків та перспективи їх розвитку», викладені у кваліфікаційній роботі, оприлюднені на Міжнародній науково-практичній конференції «Економіко-правові та управлінсько-технологічні виміри сьогодення: молодіжний погляд», м. Дніпро, 06 листопада 2023 р.

Практичне значення отриманих результатів є ключовим в контексті розвитку стратегій та політик у фінансовому секторі України. Дані, отримані в ході аналізу фінансового стану державних банків та їх перспектив, допомагають розуміти основні тенденції та визначати чинники, що впливають на їх фінансову стійкість. Це важливо для формулювання стратегій фінансового регулювання та прийняття ефективних заходів з управління ризиками.

Інформаційною базою дослідження є об'єктивна та комплексна інформація, зібрана з різних джерел, що включає законодавчі та нормативні документи з питань банківського регулювання та банківського нагляду, фінансові звіти державних банків та АТ «Укресімбанк» зокрема, наукові публікації, регуляторні документи, аналітичні звіти експертів у сфері фінансів,

та інші документи, що стосуються функціонування та розвитку банківського сектору в Україні.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 71 сторінці, містить 13 таблиць, 14 рисунків, 2 додатки. Список використаних джерел складає 52 найменування.

РОЗДІЛ 1.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЛЬ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ

Державні банки є важливою складовою фінансової системи України та мають суттєве значення для стабільності економіки та розвитку суспільства в цілому. Державні банки в Україні мають складний історичний шлях розвитку, що охоплює періоди трансформації та модернізації умов їх функціонування. У контексті сучасної України, фінансовий стан державних банків стає об'єктом глибокого дослідження, оскільки він відображає значний вплив на економічну та фінансову стабільність країни.

Державні банки відіграють важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності країни. Однією з їх основних функцій є збереження стійкості цін та забезпечення стійкості грошової системи. Це охоплює контроль над рівнем відсоткових ставок та кількістю грошей в обігу. Державні банки також відповідають за регулювання монетарної політики, що містить в собі низку заходів, спрямованих на підтримку стабільності фінансової системи.

Крім того, державні банки виконують роль регуляторів комерційних банків та контролюють їхню діяльність. Вони також мають важливу функцію у нагляді за операціями з цінними паперами та іншими фінансовими інструментами. Ці заходи допомагають зберегти стабільність фінансового ринку та запобігти можливим кризам. Державні банки є важливими гарантами фінансової стабільності та економічного добробуту країни, і вони виконують цю роль через регулювання грошового обігу, контроль над фінансовими інститутами та заходи для збереження стійкості цін та грошової системи.

Національний банк України (НБУ) виступає як головний регулятор грошового обігу та забезпечення фінансової стабільності в Україні. В якості центрального банку країни, НБУ має ключову роль у встановленні та реалізації монетарної політики, контролі над фінансовими інститутами та

заходах для збереження стійкості цін та грошової системи. Це орган, що наділяється владою встановлювати ставки рефінансування, регулювати обсяг грошового обігу та контролювати платіжні системи з метою досягнення макроекономічної стабільності та сприяння економічному добробуту країни.

З початком повномасштабного вторгнення головним завданням Національного банку України та всієї фінансової системи було забезпечення надійного функціонування фінансових ринків і безперебійної роботи банківської та платіжної системи [1]. Це критично важливо для забезпечення стабільності економіки та забезпечення фінансової безпеки в умовах конфлікту.

Дії Національного банку України та державних комерційних банків забезпечили функціонування фінансових ринків, що дало доступ до фінансових послуг та зберегло довіру вкладників та інвесторів. Державні комерційні банки грають важливу роль у підтримці фінансової стабільності та забезпеченні доступу до фінансових послуг для громадян та підприємств. Разом із НБУ вони доклали великі зусилля у збереженні фінансової системи країни під час воєнного конфлікту, забезпечивши функціонування банківської системи та збереження довіри до неї. Банківська та платіжна системи повинні працювати без перебоїв, щоб забезпечити можливість здійснення платежів та операцій в умовах війни, зменшуючи вплив конфлікту на фінансову стабільність та щоденне життя громадян.

У перші дні повномасштабного вторгнення в країну, Національний банк України виявився надзвичайно важливим фактором фінансової стабільності та економічного забезпечення країни. Його внесок в забезпечення безперебійного функціонування фінансових ринків та збереження довіри вкладників та інвесторів був надзвичайно вагомим.

На перших етапах кризи, НБУ відмовився вводити обмеження на безготівкові розрахунки, зокрема через POS-термінали в мережі торговельних точок. Всі банки України були підключені до системи електронних платежів

(СЕП) та продовжували здійснювати розрахунки для своїх клієнтів у штатному режимі без перебоїв. Без зволікань НБУ перерахував частину прибутку в сумі понад 19 мільярдів доларів до Державного бюджету, забезпечуючи функціонування держави в умовах війни. Крім того, був відкритий спеціальний рахунок для збору коштів на потреби армії. Також НБУ здійснював рефінансування, що дозволяло підтримувати ліквідність банківської системи в умовах важких випробувань і забезпечувати фінансову стабільність.

Національний банк також вжив заходів для фіксації офіційного валютного курсу та запровадив низку тимчасових валютних обмежень для захисту та стабільного функціонування національної фінансової системи.

Важливо зазначити, що Національний банк України не обмежується лише внутрішньою економічною політикою. Він також утримує тісні зовнішні зв'язки з міжнародними організаціями. Зараз активно співпрацює з такими установами: Міжнародний валютний фонд, Група Світового банку, Європейський банк реконструкції та розвитку, Чорноморський банк торгівлі та розвитку, Європейський інвестиційний банк [2].

Завдяки вищеперерахованому у 2022 році банківська система України мала змогу функціонувати в умовах російської агресії та відіграла важливу роль у грошовому обігу в країні. Навіть за таких надзвичайних обставин, вона змогла забезпечити громадян можливістю користуватися своїми гривневими заощадженнями за кордоном.

Правильні дії НБУ призвели до того що після початку російської агресії з ринку були виведені банки з російським державним капіталом. Цей процес пройшов без значних соціальних ускладнень, що свідчить про рішучість управління в справлянні з цією ситуацією. Також банківська система відіграла важливу роль у забезпеченні розрахункових операцій для фізичних осіб. Але якщо зростання гривневих коштів у системі може бути пов'язане зі збільшенням розрахунків із заробітної плати, то зростання валютних залишків

грошей після стабілізації економічної ситуації свідчить про відновлення довіри фізичних осіб до банківської системи в цілому. Це означає, що люди починають знову вірити в надійність банків та готові збільшувати свої вклади в них [3].

Державні банки України є невіддільною складовою фінансової системи країни. Їх роль полягає не лише в забезпеченні фінансової стабільності, але й у фінансовій підтримці реалізації важливих соціально-економічних проєктів.

В Україні працюють 64 банки, але державні банки володіють провідною часткою банківської системи, а саме: 55,7% від загальних активів, 53,9% від загальних зобов'язань, 47,3% від власного капіталу та 85% від загального статутного капіталу. (НБУ) На рисунку 1.1. наочно представлена питома вага за активами державних банків у банківській системі України станом на 01.09.2023 р.

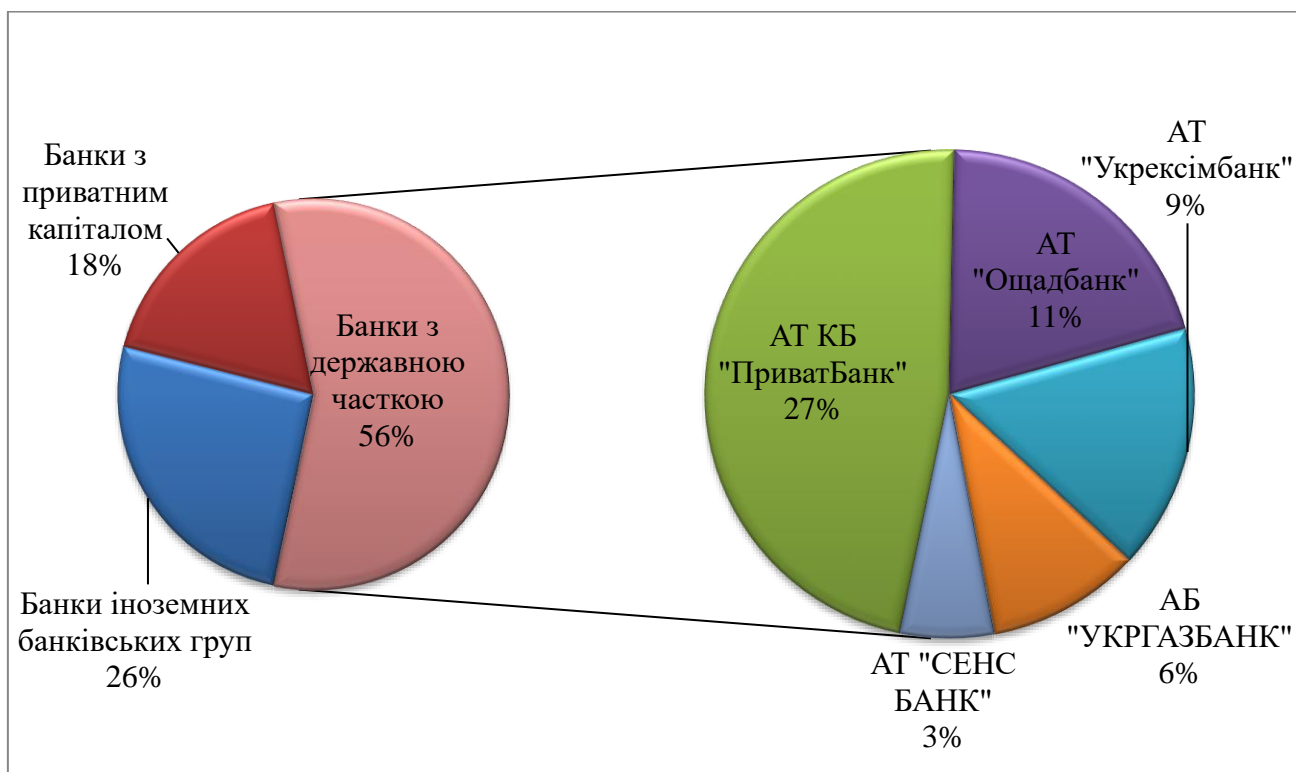

Рис. 1.1. Питома вага активів державних банків у банківській системі України станом на 01.09.2023 р. [4]

З рисунка 1.1. видно що банки з державною часткою займають більшу частину всієї банківської системи, а саме 56%, велику частину з них займає

саме ПриватБанк (27% від усієї банківської системи). Станом на 2023 рік усі п'ять державних банки входять до системно важливих банків за результатами щорічного перегляду НБУ [5]. За 8 місяців з початку 2023 року, прибуткові банки сплатили 17 млрд. грн. податку на прибутку, з якого на частку державних банків припадає 55,2%, на банки віднесені до іноземних банківських груп — 31,8%, на банки з приватним капіталом — 13% [6].

Збільшення частки держави у банківському секторі відбулося через націоналізацію провідних банків, які зазнали збитків через зниження ринкової вартості їх активів. Однак ці банки важливі для економіки країни, і їх закриття може значно погіршити ситуацію у фінансовому секторі. В результаті цих процесів державна частка у банківському секторі стала надто високою, особливо після націоналізації ПриватБанку [7].

Збільшення частки держави у банківському секторі створило ситуацію, де велика частина фінансового ринку перебуває під контролем держави. Це може викликати певні обґрунтовані обурення і побоювання щодо домінування державного впливу у банківському секторі.

В липні 2023 року націоналізували АТ «СЕНС БАНК» [8], тому частка банків з державною часткою стала ще більшою, відсоткову зміну частки банків з державною часткою відносно банків іноземних груп та з приватним капіталом можна побачити на рисунку 1.2.

Згідно з отриманими даними можна побачити що зменшилась частка банків іноземних банківських груп і збільшення частки банків з державною часткою через перехід АТ «СЕНС БАНК» від приватних банків до державних. У зв'язку з цим, діяльність державних банків постійно перебуває під увагою як експертної, так і загальної громадськості. Надалі розглянемо діяльність державних банків у більш детальному аспекті, розгортаючи їхню роль та вплив на фінансовий ринок та загальну економічну ситуацію.

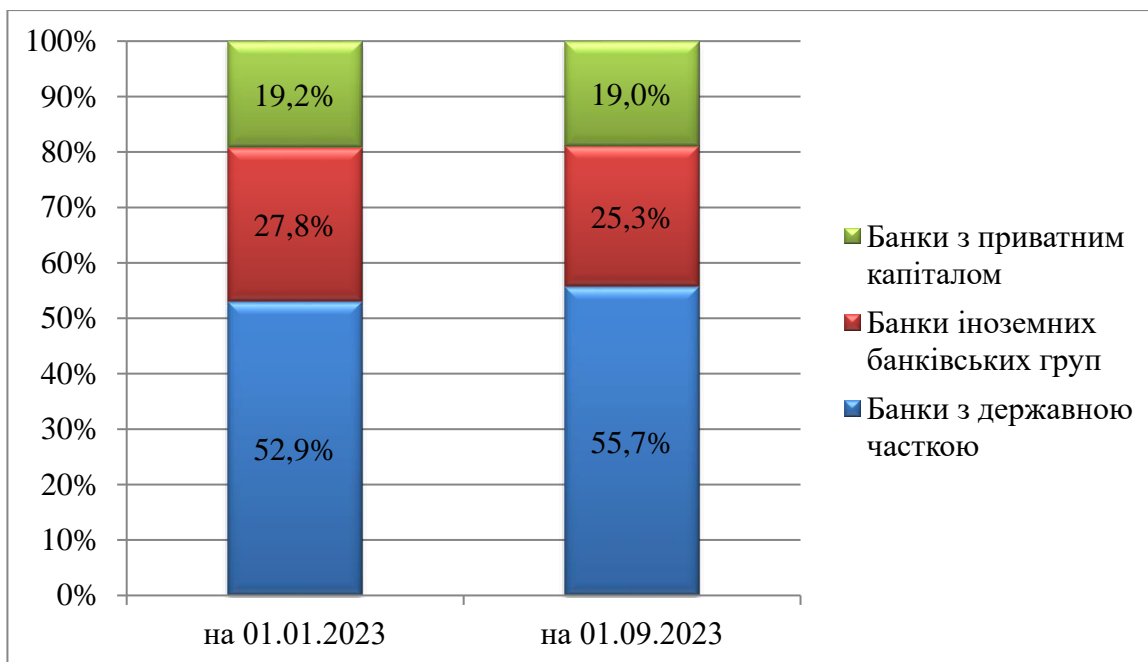

Рис. 1.2. Структура власності активів банківської системи [4]

Перший банк який розглянемо – це ПриватБанк, повна назва якого - Акціонерний банк "ПриватБанк", є найбільшим банком в Україні за розмірами активів і лідером роздрібного банківського ринку країни. Банк був заснований 19 березня 1992 року та став важливим гравцем на фінансовому ринку України.

ПриватБанк відзначається своєю інноваційною підхід до банківських послуг. Він був одним із перших банків, який впровадив сучасні цифрові банківські послуги та унікальні технологічні рішення. Це дозволило клієнтам отримувати доступ до більшості послуг дистанційно через мобільний додаток Приват24.

Історичною постаттю, що стояла за ініціативою створення банку та була його першим головою правління, був відомий український бізнесмен і політик Сергій Тігіпко. На сучасний момент головою правління ПриватБанку є Герхард Бьош [9].

ПриватБанк є державним банком, і Кабінет Міністрів України є його єдиним акціонером, володіючи 100% акцій банку. Статутний капітал банку становить 206 мільярдів гривень та поділений на 735 927 657 простих іменних акцій номінальною вартістю 280 гривень кожна [10].

ПриватБанк має вражаючу мережу банкоматів та терміналів у всій Україні. Щодня по всій країні працює понад 1 000 відділень, 5 000 банкоматів і 10 000 терміналів самообслуговування ПриватБанку. Також ПриватБанк розпоряджається більш ніж 1100 відділеннями у своїй національній мережі обслуговування.

Цей банк є найбільшим емітентом і еквайром електронних платіжних засобів в Україні. ПриватБанк також володіє системою грошових переказів PrivatMoney та популярними платіжними сервісами Приват24 та LiqPay [11]. Крім того, ПриватБанк був першим банком в Україні, який приєднав платіжні сервіси Google Pay та Apple Pay до своїх послуг [12].

ПриватБанк за підсумками 9 місяців 2023 року є лідером за темпами зростання обсягів кредитування малого та середнього бізнесу в Україні. За дослідженнями компанії CBR, у 2023 році 45% юридичних осіб та 61% підприємців називають ПриватБанк основним банком для свого бізнесу [13]. У жовтні 2023 банк відкрив понад 26 тисяч рахунків новим юридичним особам та підприємцям, що є рекордним показником за останні 3 роки та свідчить про активізацію ділової активності в країні [14].

Державний ощадний банк України, скорочено відомий як "Ощадбанк", є українським комерційним банком, що перебуває у державній власності. Цей банк є другим за розмірами активів серед усіх банків в Україні та найбільшим за кількістю відділень.

На початок 2020 року активи банку становили 249 мільярдів гривень. Щодо національної мережі обслуговування, то станом на 1 липня 2023 року "Ощадбанк" має 1183 відділень, близько 2790 банкоматів і 2555 платіжних терміналів. Банк також включає понад 60 тисяч торговельних POS-терміналів у свою систему. "Ощадбанк" емітував понад 11,5 мільйонів карток, з яких понад 6 мільйонів є активними. Важливо відзначити, що багато з цих карток належать українській платіжній системі "ПРОСТІР."

Банк також пропонує послуги через інтернет-банкінг та має платіжну систему з назвою "Ощад 24/7," а також "Мобільний Ощад", який було запущено 01 грудня 2021 року [15].

Головний офіс "Ощадбанку" розташований у Києві. У 2022 році банк досягнув чистого прибутку у розмірі 690 мільйонів гривень. На посаді голови правління АТ "Ощадбанк" з 2 листопада 2020 року перебуває Сергій Володимирович Наумов [16].

Акціонерний банк "Державний експортно-імпортний банк України", відомий як "Укрексімбанк", є українським універсальним банком та кредитно-фінансовою установою, у повному власності держави через Кабінет Міністрів України. Він був заснований урядом України у 1992 році з метою виконання державної політики у сферах промисловості, зовнішньої торгівлі, економіки та фінансів.

Ключові клієнти Укрексімбанку - великі та середні підприємства різних галузей економіки з високим потенціалом розвитку. Також банк обслуговує фізичних осіб. Як універсальна фінансова установа Укрексімбанк здійснює широкий спектр стандартних та індивідуальних банківських операцій всією мережею своїх установ. Банк має розгалужену мережу банків-кореспондентів, яка включає фінансові установи зі 110 країн [17].

На вересень 2023 року чисті активи банку становили 237 мільярди гривень, що робить Укрексімбанк третім за розмірами активів серед усіх банків України [18]. У 2021 році Укрексімбанк зареєстрував найбільший прибуток у своїй історії, що склав понад 2 мільярди гривень [19].

Головний офіс Укрексімбанку розташований у Києві, і на чолі правління перебуває Сергій Єрмаков [20]. У 2020 році банк увійшов до рейтингу Global Finance "Найбезпечніші банки у країнах світу в 2020 році." [21]. Укрексімбанк грає важливу роль у підтримці економічного розвитку України та обслуговує різноманітні фінансові потреби як юридичних, так і фізичних осіб у країні.

Акціонерний банк "Укргазбанк" вже майже 30 років відзначається своєю надійністю та є важливою державною фінансовою установою, що входить до переліку системно важливих банків України. Банк має стратегічне значення для економіки країни, обслуговуючи різні сегменти клієнтів, включаючи фізичних осіб, фізичних осіб-підприємців, малі та середні підприємства, а також великі корпорації. Виконувач обов'язків Голови правління є Морозов Родіон Валерійович [22].

За даними Національного банку України понад половину фінансування від міжнародних фінансових організацій, що надходять до України через банківський сектор, створюється через Укрексімбанк. Разом із своїми міжнародними партнерами, такими як Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародна фінансова корпорація, Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк та Північна екологічна фінансова корпорація, що укріплює позиції банку.

Укрексімбанк, як потужний корпоративно-інвестиційний банк, планує активно долучатися до реалізації нових інфраструктурних проєктів в Україні, таких як енергетика, транспорт і логістика, нафтоперероблення та продовольча безпека.

"Укргазбанк" входить до п'ятірки найбільших банків в Україні за обсягом активів [18]. Важливо зазначити що 94,94% акціонерного капіталу банку є у власності держави через Міністерство фінансів України [23].

Цей банк також визначив для себе новий напрямок розвитку, орієнтуючись на "зелений банкінг," фінансуючи проєкти з енергоефективності та відновлюваної енергетики. "Укргазбанк" є єдиним еко-банком в Україні й визнаним лідером в сфері "зеленого" фінансування.

Банк встановив пріоритет на фінансування проєктів сталого розвитку, включаючи відновлювану енергетику та ресурсо- та енергоефективні ініціативи. Всього "Укргазбанк" підтримав понад 900 сталих проєктів в Україні на загальну суму понад 1 мільярд доларів США, що сприяло

зменшенню викидів вуглекислого газу приблизно на 1,6 мільйона тонн щорічно.

Зокрема, протягом періоду повномасштабної війни, "Укргазбанк" активно співпрацював у сфері критичного імпорту, укладаючи значні угоди з торговельного фінансування на суму понад 15 мільярдів гривень. У 2023 році банк уклав понад 400 угод з торговельного фінансування [22].

Останній банк – Сенс Банк, він був створений у 1992 році. Починаючи з 2001 року, він працював під назвою АТ «Альфа-Банк» та з 2004 року входив у склад приватної міжнародної банківської холдингової компанії з центральним офісом у Люксембурзі.

У 2022 році було прийняте рішення відмовитися від бренду "Альфа-Банк", провести зміну юридичної назви банку на АТ «Сенс Банк» та впровадити новий бренд - Sense Bank. На даний час виконуючим обов'язки Голови Правління є Зубченко Олена [24].

Міністерство фінансів України та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб 22 липня 2023 року уклали договір купівлі-продажу 100% акцій системно важливого АТ "СЕНС БАНК", згідно з яким банк переходить у власність держави [8].

За 100 днів роботи банку в статусі державного, банк продемонстрував дуже хороші результати. На 1 жовтня 2023 року був зафіксований прибуток в розмірі 5,626 мільярда гривень. Клієнти Sense Bank внесли близько 11 мільярдів гривень на строкові депозити протягом перших 100 днів після переходу банку до державної власності. Це складає понад 100 тисяч вкладів. Додатково, 80% роздрібних клієнтів знову розмістили свої заощадження на депозитних рахунках банку, що є одним із найкращих результатів за період воєнного стану.

Рівень довіри корпоративних клієнтів до Sense Bank суттєво зріс після зміни власника, що підтверджується збільшенням сум на рахунках юридичних

осіб. З моменту націоналізації банку, пасиви юридичних осіб зросли з 18,8 мільярда гривень до 36,4 мільярда гривень [25].

Усі перераховані раніше є членами ФГВФО (Фонд гарантування вкладів фізичних осіб), що забезпечує гарантії та захист вкладів фізичних осіб в разі фінансових проблем банків [25].

Варто зазначити що всі п'ять державних банків України є системно важливими банками, що говорить нам про їхню велику системну важливість у фінансовій системі країни та їхню ключову роль у стабільності та функціонуванні фінансового сектору. Це свідчить про їх значущу роль у фінансовій системі країни та важливість для стабільності фінансового сектору.

Розглянемо детальніше основні показники фінансового стану державних банків на таблиці 1.1. Таблиця представляє фінансові показники банків, включаючи активи (сума всіх ресурсів та власності, якою володіє банк), зобов'язання (перед кредиторами та вкладниками), власний капітал (різниця між активами та зобов'язаннями, що вказує на власний капітал банку), та прибуток (дохід, який отримує банк після вирахування всіх витрат).

Таблиця 1.1

**Основні показники фінансового стану державних банків України
на 01.09.2023 р., млн. грн.**

Банк	Активи	Зобов'язання	Власний капітал	Прибуток
ПриватБанк	782 316	513 432	79 574	39 210
Ощадбанк	337 986	280 696	31 565	9 485
Укрексімбанк	269 630	242 820	6 565	3 073
Укргазбанк	168 603	142 788	11 240	2 621
Сенс Банк	103 395	72 249	11 617	5 438

Джерело: складено автором на основі [4].

ПриватБанк показує виняткову прибутковість, заробивши 39,2 мільярда гривень, що створює значну відстань між ним та іншими державними банками, такими як Ощадбанк (9,5 мільярда гривень), Сенс Банк (5,4 мільярда гривень), Укрексімбанк (3,1 мільярда гривень) та Укргазбанк (2,6 мільярда гривень). Це фінансове лідерство ПриватБанку вказує на його важливу роль у банківському секторі України та може бути результатом добре організованих стратегій та

управління банком. Варто звернути увагу що жоден з державних банків не зазнав збитки, що є позитивним показником.

У цілому, фінансовий стан державних банків України варіюється, і кожен з них має свої сильні та слабкі сторони. ПриватБанк залишається лідером у багатьох аспектах, що робить його ключовим гравцем на ринку.

Для оцінки перспектив розвитку державних банків і їхньої стійкості слід розглянути рейтинг стійкості від Мінфіну за 2 квартали 2023 року, вони можуть бути важливим джерелом інформації. Оцінка рейтингів стійкості може бути корисною для інвесторів, клієнтів та регуляторів, які бажають розуміти фінансову стабільність банку та його потенційні ризики. Рейтинги стійкості визначаються на основі аналізу різних аспектів фінансової діяльності банку і його здатності витримувати різні фінансові виклики та стрес-тести.

Цікавим для порівняння з рейтингом стійкості є результати ренкінгу по депозитах фізичних осіб, оскільки на сьогодні банки будують моделі бізнесової діяльності за клієнтоорієнтованим підходом. Рейтинг стійкості банків представлена в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Таблиця рейтингу стійкості банків на 01.07.2023 р.

Банк	Загальний рейтинг	Стресостійкість	Лояльність вкладників	Оцінка аналітиків	Місце в ренкінгу по депозитах фізосіб
ПриватБанк	3.91	3,7	3.8	4,56	1
Ощадбанк	3.67	3.13	3.9	4.47	2
Сенс Банк	3.39	2.87	3.8	3,84	5
Укрексімбанк	3.67	3.01	4,2	4.2	8
Укргазбанк	3.63	3.4	3.6	4.2	9

Джерело: складено автором на основі [27].

Порівнюючи отримані показники спостерігається що АТ КБ “ПриватБанк” є лідером майже по всім показникам. Також помітно що загальний рейтинг АТ "СЕНС БАНК" є найнижчим, але варто зауважити увагу що рейтинг був складений на 01.06.2023 рік коли банк ще не був націоналізованим.

Результати ренкінгу по депозитах фізичних осіб свідчать про високий рівень довіри до державних банків із боку вкладників. Всі державні банки знаходяться в лідерах по вкладах, така довіра свідчить про те, що у період очищення банківської системи України в умовах кризи та економічної нестабільності, коли значна кількість банків має фінансові проблеми, юридичні та фізичні особи довіряють фінансовим установам, діяльність яких підтримується та гарантується державою. Таким чином, державні банки, на відміну від банків із приватним капіталом, мають перевагу на ринку банківських послуг [28].

Результати рейтингування державних банків за народним рейтингом представляють цікавий аспект, оскільки сучасні банки активно враховують клієнтоорієнтований підхід у своїй бізнес-моделі. Цей рейтинг формується на основі відгуків відвідувачів щодо якості обслуговування в банках, і позиція кожного банку в ньому визначається оперативністю та актуальністю цих відгуків.

Варто зауважити, що чим старший відгук, тим менший його вплив на загальний рейтинг. Це означає, що банк, який має високий середній рейтинг, може втратити позиції перед банком з позитивними та свіжими відгуками. Також важливо враховувати, що якщо автор відгуку повідомляє про розв'язання проблеми з боку банку, йому нараховуються додаткові 2 бали, що може позитивно вплинути на загальний рейтинг банку.

Результати рейтингування державних банків за народним рейтингом на 01.11.2023 представлені в таблиці 1.3.

Також для порівняння додані оцінки за різними рейтинговими агентствами та організаціями, включаючи народний рейтинг, рейтинг Міністерства фінансів (Мінфін), ренкінг Національного банку України (НБУ) та Fitch Ratings на 30.06.2023.

За отриманими результатами видно що показники народного рейтингу і рейтингів Мінфіну і НБУ значно різняться. Народний рейтинг вказує на задоволеність клієнтів якістю обслуговування в банках. Чим вища оцінка, тим

більше задоволеність клієнтів. Укргазбанк та Укрексімбанк мають найвищі оцінки за народним рейтингом, що свідчить про позитивну думку клієнтів щодо цих банків.

Таблиця 1.3

Оцінка банків за народним рейтингом

Банк	Оцінка за народним рейтингом	Рейтинг Мінфіну	Ренкінг НБУ	Fitch Ratings
ПриватБанк	12,0	6	1	AA(ukr)
Ощадбанк	11,2	9	2	AA(ukr)
Укрексімбанк	14,0	10	3	AA(ukr)
Укргазбанк	15,4	11	6	AA(ukr)
Сенс Банк	13,0	15	11	AA(ukr)

Джерело: складено автором на основі [29].

Рейтинг Мінфіну, Ренкінгу НБУ та Fitch Ratings вказують на стабільність та надійність банків з фінансового погляду. ПриватБанк має найвищий рейтинг у всіх трьох з цих категорій, що свідчить про його високий ступінь довіри як з боку клієнтів, так і фінансових експертів та рейтингових агентств. Укрексімбанк має високий рейтинг Мінфіну та Ренкінгу НБУ, що свідчить про його стабільність і надійність.

Ощадбанк і ПриватБанк мають найнижчі оцінки за народним рейтингом, що може вказувати на певні проблеми в якості обслуговування клієнтів. Також варто звернути увагу на Укргазбанк та Сенс Банк, їхні рейтинги Мінфіну та Ренкінгу НБУ значно нижчі порівняно з іншими банками у списку.

Всі державні банки отримали високі рейтинги від Fitch Ratings, що являє собою підтвердження їхньої високої кредитоспроможності. Це слугує позитивним сигналом для всіх зацікавлених сторін, сприяючи успішній діяльності банків, залученню інвестицій та налагодженню довіри як споживачів, так і клієнтів.

Державні банки України відіграють невід'ємну та стратегічно важливу роль у фінансовій системі країни. Державні банки є ключовими учасниками банківського сектору та найбільшими за величиною активів в Україні. За

останніми фінансовими результатами, ПриватБанк виділяється найвищою прибутковістю та є лідером серед державних банків, зі значним відставанням від інших. Це свідчить про успішну стратегію та управління банком. Важливо відзначити, що всі державні банки показали прибутковість та не мали збитків, що є позитивним сигналом стабільності.

Отже, державні банки – це не просто учасники гри на полі банківської системи, вони грають ключову роль, визначаючи напрямок розвитку цього сектору та впливаючи на стабільність фінансового ринку в Україні. Такий вагомий внесок демонструє, наскільки важливими є державні банки для економічного процвітання та фінансової стійкості країни.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ

2.1. Аналіз результатів діяльності державних банків України

В умовах постійного економічного розвитку та фінансових трансформацій важливо не лише відстежувати, але й критично оцінювати роль та внесок державних банків у фінансову систему України. Аналіз результатів їхньої діяльності стає ключовим аспектом для розуміння ефективності їхнього впливу на економіку країни та забезпечення стабільності фінансового сектору. У цьому контексті, державні банки виконують важливу функцію в забезпеченні фінансової підтримки для реалізації національних стратегій та розвитку важливих галузей економіки.

Аналіз змін у розмірі активів є ключовим елементом для оцінки фінансової стійкості та ефективності діяльності для банків. Дані про зміну активів дозволяють виявити тенденції та визначити можливі фактори, що впливають на обсяг активів державних банків, що є важливим для подальшого розуміння їхньої фінансової динаміки та стратегічного розвитку. Аналіз динаміки активів державних банків представлена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Аналіз динаміки активів державних банків України

за 2020-2022 рр., млн. грн.

Назва банку	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Приріст, млн грн	Приріст,%
ПриватБанк	386 940	407 257	549 674	162 734	42
Ощадбанк	235 723	236 888	272 202	36 479	15
Укресімбанк	192 836	192 087	234 156	41 320	21
Укргазбанк	142 780	123 272	131 646	-11 134	-8
Сенс Банк	97 593	115 712	75 166	-22 427	-23

Джерело: складено автором на основі [4].

ПриватБанк відзначився суттєвим зростанням серед банків, збільшивши свої активи на 42% або 162 734 млн. грн. протягом 2020-2022 років. Це свідчить про стійку фінансову позицію та успішні стратегії управління ризиками. Ощадбанк також показав позитивні тенденції, зі зростанням активів на 15% або 36 479 млн. грн. протягом періоду. Хоча темпи зростання менші порівняно з ПриватБанком, банк все ще демонструє стабільність. Укрексімбанк зафіксував помітне зростання у 2022 році, збільшивши активи на 21% або 41 320 млн. грн. Це може свідчити про успішні заходи щодо оптимізації діяльності та привертання клієнтів. Укргазбанк і Сенс Банк, на жаль, зафіксували втрати. Укргазбанк зазнав втрат на 8% або 11 134 млн. грн., що може бути зумовлено різкими змінами у внутрішньому середовищі банку. Сенс Банк показав втрати на 23% або 22 427 млн. грн., що може бути наслідком переходу банку з комерційних до державних.

Аналіз складу та структури доходів банків є важливою складовою у визначенні їхньої фінансової стійкості та ефективності управління. Такий аналіз також сприяє виявленню ризиків та оцінці ефективності стратегій управління, що допомагає банкам вчасно реагувати на зміни. В таблиці 2.2 представлено склад доходів державних банків за 3 квартали 2023 року.

Таблиця 2.2.

Склад доходів державних банків на 01.10.2023, млн. грн.

в млн.грн.	ПриватБанк	Ощадбанк	Укрексімбанк	Укргазбанк	Сенс банк
Процентні доходи	43 370	23760	16270	12589	7609
Комісійні доходи	30153	8729	1221	1685	3340
Торговий результат	6729	4627	49	721	1062
Операційні доходи	2044	204	246	37	3209
Інші доходи	596	153	673	62	169
Всього доходів	82 892	37 473	18 459	15 094	15 389

Джерело: складено автором на основі [4].

ПриватБанк за 3 квартали 2023 року показав найвищі загальні доходи серед усіх банків — 82 892 млн. грн. ПриватБанк отримує значний обсяг доходів від процентних (52%) та комісійних доходів (36%), котрі становлять значну частину від загальних доходів, з сумарною сумою 74 523 млн. грн.

Торговий результат вищий порівняно з іншими банками та складає 8% від загальних доходів, вказуючи на успішну торговельну стратегію.

Загальні доходи Ощадбанку становлять 37 473 млн. грн. Значна частина доходів (63%) генерується від процентів, що може бути пов'язано з великим портфелем кредитів. Комісійні доходи становлять 23% і мають менший вплив порівняно з ПриватБанком. Операційні та інші доходи внесли незначний внесок у структуру загальних доходів.

Загальні доходи Укрексімбанку складають 18 459 млн. грн. Банк виділяється високою часткою процентних доходів (88%), що може свідчити про активну кредитну політику. Комісійні доходи становлять лише 7%, що вказує на менший вплив цього виду доходів.

Укргазбанк має загальні доходи в розмірі 15 094 млн. грн., що найменше серед розглянутих банків. Процентні доходи та комісійні доходи внесли великий внесок в структуру доходів (83% та 11% відповідно). Торговий результат складає 5%, що свідчить про певний вплив торговельних операцій. Операційні та інші доходи мають менший внесок.

Загальні доходи Сенс Банк становлять 15 389 млн. грн. Банк має меншу залежність від процентних доходів (49%) порівняно з іншими банками. Комісійні доходи становлять 22% та торговий результат складає 7%, що може свідчити про успішні торговельні операції. Операційні та інші доходи внесли суттєвий внесок у структуру доходів, що вказує на важливий вплив інших видів доходів.

Отже, процентні доходи та комісійні доходи є ключовими складовими для всіх банків. Торговий результат також має значення, особливо для ПриватБанку та Сенс Банку. Операційні та інші доходи вносять відносно невеликий внесок до загальної структури доходів.

Аналізуючи таблицю доходів банків, можна виділити кілька ключових висновків. ПриватБанк домінує за обсягами загальних доходів, відзначається великим внеском процентних та комісійних доходів, і має винятковий

торговий результат, що свідчить про успішну торговельну діяльність. Ощадбанк також визначається великим обсягом процентних доходів, але меншим загальним обсягом доходів порівняно з ПриватБанком. Укрексімбанк, Укргазбанк та Сенс Банк мають менший обсяг загальних доходів, проте різняться за структурою. Укрексімбанк домінує за процентними доходами, Укргазбанк та Сенс Банк акцентують на комісійних доходах та торговому результаті.

Наочно структура доходів державних банків представлена на рис. 2.1.

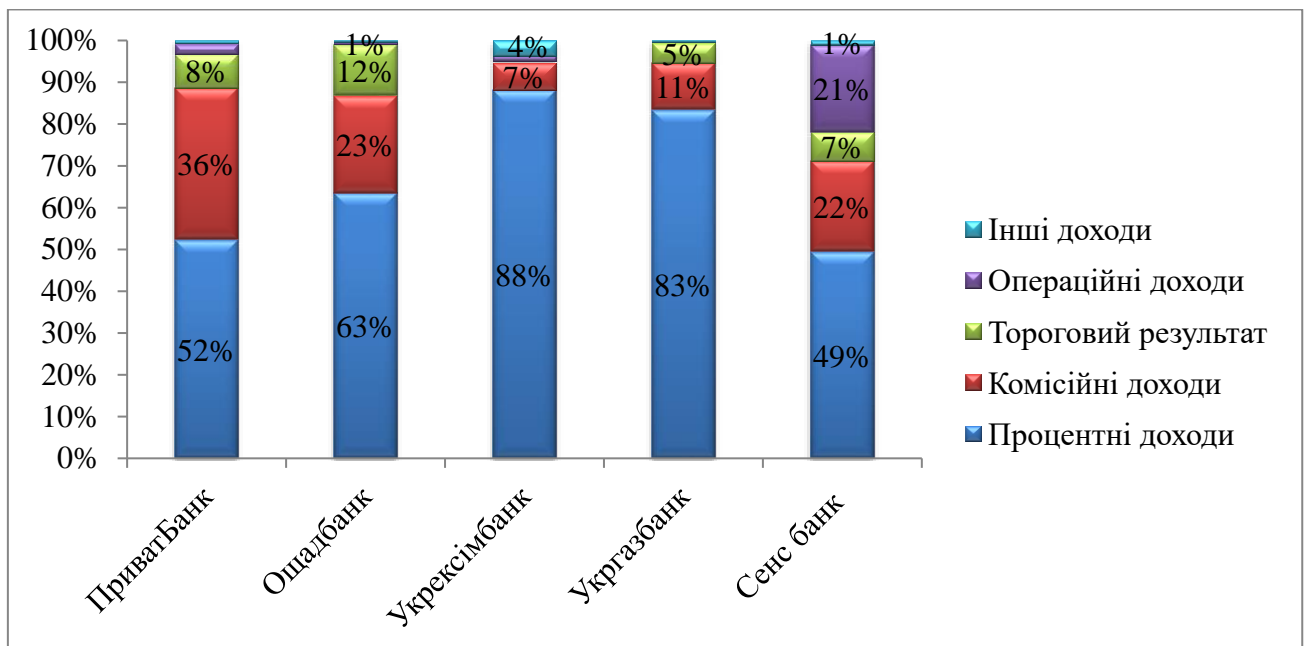

Рис. 2.1. Структура доходів державних банків на 01.10.2023 [4]

Структура доходів відрізняється для кожного банку, вказуючи на різні стратегії та обсяги діяльності. Високі процентні доходи у банків (ПриватБанк, Укрексімбанк, Укргазбанк) можуть свідчити про активну кредитну діяльність. Комісійні доходи та торговий результат також мають значний вплив на загальні доходи у багатьох банках. Операційні та інші доходи є важливим елементом для Сенс Банку, вказуючи на різноманітність їхньої діяльності.

Аналіз структури та складу витрат банків є ключовим елементом для оцінки їхньої фінансової ефективності та стратегій управління витратами. Ознайомлення з джерелами витрат дозволяє визначити ступінь ефективності управління витратами та виявляти можливості для їхньої оптимізації. На

таблиці 2.3. представлений склад витрат державних банків за 3 квартали 2023 року.

Таблиця 2.3.

Склад витрат державних банків на 01.10.2023, млн. грн.

в млн.грн.	ПриватБанк	Ощадбанк	Укрексімбанк	Укргазбанк	Сенс банк
Процентні витрати	4 194	9960	13 270	7 847	3 764
Комісійні витрати	12707	3659	367	721	1578
Відрахування до резервів	174	-1570	-1300	-110	-563
Адміністративні витрати	11075	8673	1664	2824	2990
Операційні витрати	6051	2256	862	446	2034
Всього доходів	34 201	22 978	14 863	11 728	9 803

Джерело: складено автором на основі [4].

Аналізуючи отримані дані щодо витрат державних банків України за третій квартал 2023 року, можна зробити висновки що ПриватБанк має найвищі загальні витрати серед усіх державних банків (24 201 млн. грн.), що свідчить про його значущий обсяг діяльності. Значна частина витрат, а саме 37% припадає на комісійні витрати (12 707 млн. грн.), що може свідчити про активну комерційну діяльність та послуги для клієнтів. Процентні витрати, адміністративні витрати та операційні витрати мають пропорційний внесок, розподілений на різні напрями діяльності банку. Також варто помітити те що ПриватБанк єдиний з державних банків який збільшив свій резерв на 174 млн. грн., а той час коли всі інші навпаки зменшили свої резерви.

Ощадбанк володіє середнім обсягом загальних витрат порівняно з іншими банками, в розмірі 22 978 млн. грн. Велика частина витрат припадає на адміністративні (38%), що може свідчити про велику інфраструктуру і персонал банку та процентні витрати (43%), що може бути пов'язано з великим портфелем кредитів або іншою діяльністю зі споживачами.

Укрексімбанк має найбільшу частку процентних витрат (89%) у структурі загальних витрат, що може вказувати на активну кредитну політику та значний обсяг кредитування.

Укргазбанк має високий відсоток процентних витрат (67%) та адміністративних витрат (24%), що може бути пов'язано з активною кредитною політикою та утриманням великої кількості філій та персоналу банку. Загальні витрати на середньому рівні порівняно з іншими банками.

Сенс Банк має одні з найменших загальних витрат серед державних банків. Значна частина витрат припадає на адміністративні (31%) та процентні (38%) витрати, що може свідчити про активність в цих напрямках діяльності. Вагома частина витрат на операційну діяльність (21%) може свідчити про активність в цьому напрямку, що може включати інвестиції в технології та інші інновації.

Аналіз структури витрат розкриє додаткові аспекти ефективності та управління ресурсами банків. Структура витрат державних банків за 3 квартали 2023 року представлена на рисунку 2.2.

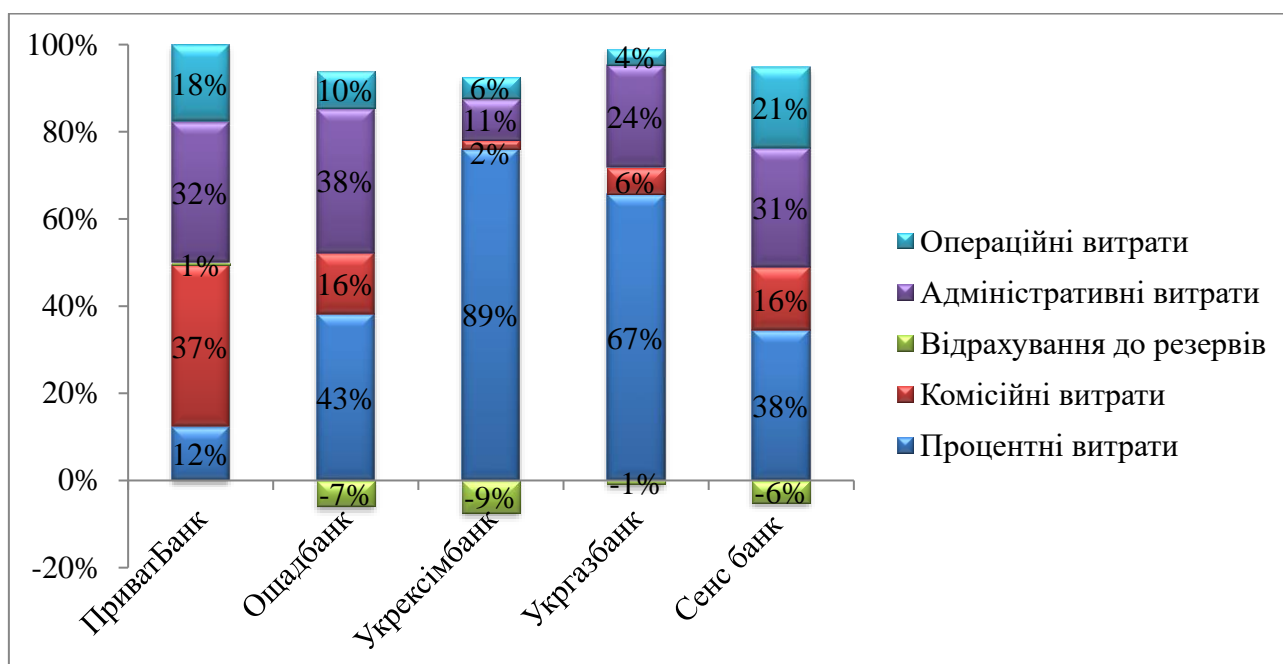

Рис. 2.2. Структура витрат державних банків на 01.10.2023[4]

Аналізуючи структуру витрат державних банків України на основі відсоткового розподілу за видами витрат, можна побачити що кожен банк має унікальну структуру витрат, відображаючи його стратегії та фокус на різних

видах діяльності. Процентні та адміністративні витрати залишаються ключовими складовими для більшості банків, вказуючи на залежність від кредитування та загального управління. Особливу увагу варто приділити відрахуванням до резервів, які відображають стратегії ризик-менеджменту та кредитного управління.

Після аналізу доходів і витрат банку, важливим етапом є аналіз прибутку, що дозволяє глибше зрозуміти ефективність його фінансової діяльності та можливості забезпечення стійкості та розвитку. Аналіз прибутку державних банків за 2020-2023 роки представлений у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4.

Аналіз прибутку державних банків за 2020-2023 рр., млн. грн.

Назва банку	2020 р.	2021 р.	2022 р.	3 кв 2023 р.	Відхилення
ПриватБанк	24 302	35 050	30 198	43 373	19 071
Ощадбанк	2 776	10 055	640	14 177	11 401
Укрексімбанк	-5 604	2 728	-7 718	3 595	9 199
Укргазбанк	441	3 771	-3 862	2 921	2 480
Сенс Банк	1 155	3 319	-7 110	5 584	4 429

Джерело: складено автором на основі [4].

Прибуток ПриватБанку у 2020 році становив 24 302 млн. грн., і відзначився значним зростанням у 2021 році до 35 050 млн. грн. З 2021 по 2022 рік відбулося зменшення до 30 198 млн. грн., але в третьому кварталі 2023 року відбулося різке зростання до 43 373 млн. грн.

Ощадбанк відзначився вражаючим зростанням прибутку з 2 776 млн. грн. у 2020 році до 10 055 млн. грн. у 2021 році. Проте у 2022 році прибуток стрімко зменшився до 640 млн. грн., але в третьому кварталі 2023 року відбулося додаткове збільшення до 14 177 млн. грн.

Укрексімбанк відзначився негативним прибутком у 2020 році (-5 604 млн. грн.), але показав значущий ріст у 2021 році (2 728 млн. грн.). У 2022 році відбулося вражаюче зменшення до -7 718 млн. грн., проте в третьому кварталі 2023 року відбулося стрімке покращення до 3 595 млн. грн.

Укргазбанк виявив невеликий прибуток у 2020 році (441 млн. грн.), збільшив його до 3 771 млн. грн. у 2021 році, але потім відзначився негативним показником у 2022 році (-3 862 млн. грн.). У третьому кварталі 2023 року банк показав позитивне відновлення прибутку до 2 921 млн. грн.

Сенс Банк виявив прибуток у 2020 році (1 155 млн. грн.) та зростання до 3 319 млн. грн. у 2021 році. Проте у 2022 році банк показав негативний прибуток (-7 110 млн. грн.). У третьому кварталі 2023 року було відзначено значуще відновлення прибутку до 5 584 млн. грн.

В цілому, банки виявили різні динаміки прибутку протягом розглянутого періоду. ПриватБанк та Ощадбанк продемонстрували стабільний ріст, тоді як Укрексімбанк, Укргазбанк та Сенс Банк виявили коливання та відновлення прибутку після від'ємних показників. Виділяється 2022 рік для банківської системи, коли відбулися різкі зміни у зв'язку з повномасштабним вторгненням в країну і можна побачити за державними банками як вони реагують на зовнішні впливи. Третій квартал 2023 року показав позитивні тенденції для більшості банків, що може свідчити про відновлення фінансового стану у галузі.

Отже, проаналізувавши дані за видами доходів та витрат для кожного банку, можна визначити, що ПриватБанк та Ощадбанк в основному отримують прибуток від процентів та комісійних доходів. У той час як Укрексімбанк акцентує на торговому результаті, а Укргазбанк та Сенс Банк мають значний вплив від інших доходів. З аналізу витрат видно, що адміністративні витрати є значущою частиною загальних витрат для всіх банків.

ПриватБанк і Ощадбанк продемонстрували стійкий ріст прибутку, підтверджуючи свою фінансову стійкість. Укрексімбанк, Укргазбанк та Сенс Банк, попри коливання, виявили ознаки відновлення прибутковості, зокрема, підвищення прибутку в третьому кварталі 2023 року. Розглядаючи всі аспекти аналізу, можна визначити, що державні банки проявляють певну стійкість та гнучкість у реагуванні на зовнішні впливи, а також виявляють певні тенденції

до покращення своєї фінансової діяльності, що є обнадійливим для їхньої подальшої стабільності та розвитку.

2.2. Організаційно-економічна характеристика АТ «УКРЕКСІМБАНК»

Державний експортно-імпортний банк України було створено 3 січня 1992 року згідно з Указом Президента України №29 як державне підприємство. У 2009 році банк перетворено на публічне акціонерне товариство із закріпленням у власності держави 100 відсотків акцій. Від дня заснування банк незмінно входить до групи найбільших системних банків України, має розгалужену мережу банків-кореспондентів.

АТ «Укрексімбанк» є акціонерним товариством, 100% акцій якого належать державі в особі Кабінету Міністрів. Головний офіс Укрексімбанку знаходиться у м. Києві по вул. Антоновича, 127. АТ «Укрексімбанк» є акціонерним товариством, 100% акцій якого належать державі в особі Кабінету Міністрів.

Повна назва: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

Основні реквізити банку:

МФО 322313

Код ЄДРПОУ 00032112

Індивідуальний податковий номер 000321126658

Свідоцтво платника ПДВ №100227232

S.W.I.F.T.: EXBSUAUX

Структура АТ «Укрексімбанк» в Україні складається з Головного банку, 22 філій та 28 відділень (станом на 01.10.2023). Структуру власності можна наочно побачити на рисунку 2.3.

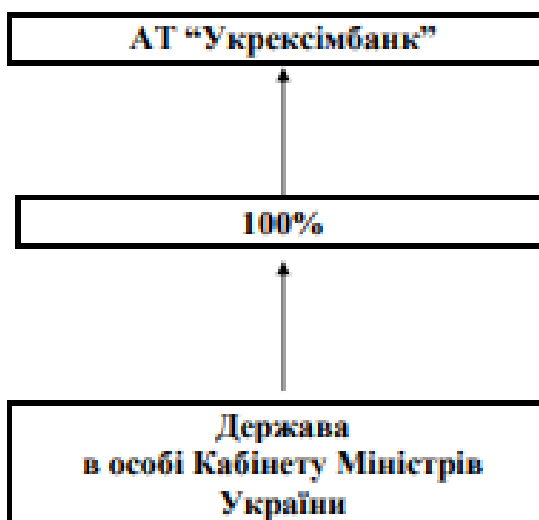

Рис. 2.3. Структура власності АТ «Укрексімбанк» станом на 01.01.2023 р. [30]

Склад Правління банку станом на 31.10.2023:

- Єрмаков Сергій Олександрович – Голова правління
- Каплюк Дмитро Євгенійович – Член Правління
- Медко Михайло Богданович – Член Правління
- Щур Олександр Володимирович – Член Правління [31].

АТ "Укрексімбанк" виступає як головний банк, що має контрольні інтереси у всій банківській групі. Учасник групи пов'язаних осіб Державне підприємство "Лізингова компанія "Укрексімлізинг" є дочірньою компанією АТ "Укрексімбанк" з контрольним пакетом акцій у розмірі 49%. Спеціалізується на лізингових послугах, що може включати лізинг обладнання та інших активів.

Учасник банківської групи Товариство з обмеженою відповідальністю "ЕКСІМЛІЗИНГ" також є дочірньою компанією АТ "Укрексімбанк" і володіє контрольним пакетом акцій у розмірі 51%. Структура власності банківської групи за участю АТ «Укрексімбанк» станом на 16.08.2018 представлено на рисунку 2.4.

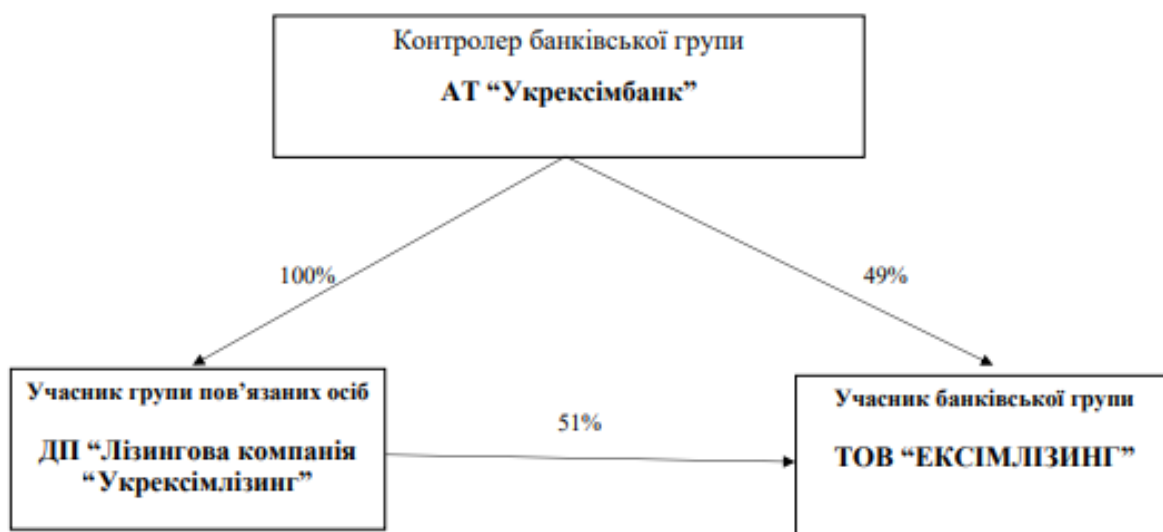

Рис. 2.4. Структура власності банківської групи за участю АТ «Укрексімбанк» станом на 16.08.2018 р. [32]

Нині АТ «Укрексімбанк» проходить процедури рейтингування в двох міжнародних рейтингових агентствах: «FITCH RATINGS» та «MOODY'S INVESTORS SERVICE» [33].

Таблиця 2.5.

Оцінки АТ «Укрексімбанк» від «Fitch Ratings»

Fitch Ratings	
Довгостроковий рейтинг за національною шкалою	AA(ukr)
Довгостроковий рейтинг дефолту емітента в іноземній валюті	CCC-
Довгостроковий рейтинг дефолту емітента в національній валюті	CCC
Короткостроковий рейтинг дефолту емітента в іноземній валюті	C
Рейтинг стійкості	f
Рейтинг державної підтримки	ns
Рейтинг пріоритетних незабезпечених зобов'язань в іноземній валюті	CCC-

Джерело: складено автором на основі [33].

Таблиця 2.5. показує оцінки АТ "Укрексімбанку" від Fitch Ratings. Довгостроковий рейтинг за національною шкалою банку оцінили як дуже стабільний та надійний на внутрішньому ринку. Довгостроковий рейтинг дефолту в іноземній валюті, це своєрідний середній ризик для банку, коли

йдеться про його обслуговування боргів у іноземній валюті. Довгостроковий рейтинг дефолту в національній валюті становить ССС, аналогічно до цього показника в іноземній валюті, це також свідчить про середній ризик дефолту на внутрішньому ринку.

Короткостроковий рейтинг дефолту в іноземній валюті: у короткостроковій перспективі банк має високий ризик дефолту у іноземній валюті. Рейтинг стійкості вказує на середню стійкість банку в умовах ринкового середовища. Рейтинг державної підтримки (ns), означає відсутність значущої державної підтримки. Рейтинг пріоритетних незабезпечених зобов'язань в іноземній валюті (ССС-), що вказує на високий ризик для іноземних інвесторів, які мають пріоритетні незабезпечені зобов'язання у іноземній валюті.

Укрексімбанк має сильний рейтинг на внутрішньому ринку, але є середній ризик для банку в іноземних фінансових операціях. Короткостроковий рейтинг дефолту підказує, що є певні проблеми, які можуть виникнути найближчим часом. Відсутність значущої державної підтримки та високий ризик для іноземних інвесторів важливі для оцінки загальної стійкості банку.

Агентство Fitch Ratings зазначило: "Ми вважаємо, що банк і далі покладатиметься на тривале послаблення регулятивного капіталу для продовження роботи з огляду на обмежені перспективи відновлення капіталізації завдяки внутрішньому накопиченню капіталу, а також на слабку спроможність і схильність держави до рекапіталізації банку в найближчому майбутньому через війну" [34].

У таблиці 2.6 досліджено рейтингові оцінки АТ "Укрексімбанк" від агентства Moody's Investors Service. Розглянуті ключові показники котрі мають важливе значення для оцінки фінансової стійкості та ризиків, з якими стикається банк.

Таблиця 2.6.

Рейтинг АТ «Укресімбанк» від «Moody's Investors Service»

Moody's Investors Service	
Рейтинг довгострокових депозитів в іноземній валюті	Саа3/ негативний
Рейтинг довгострокових депозитів в національній валюті	Саа3/ негативний
Рейтинг пріоритетних незабезпечених боргових зобов'язань в іноземній валюті	Саа3/ негативний
Рейтинг базової оцінки кредитоспроможності	са
Рейтинг короткострокових депозитів	NP
Довгостроковий рейтинг ризику контрагента (у національній та іноземній валюті)	Саа3
Короткостроковий рейтинг ризику контрагента (у національній та іноземній валюті)	NP

Джерело: складено автором на основі [33].

Довгостроковий рейтинг депозитів в іноземній валюті (Саа3/негативний) свідчить про високий ризик неповернення депозитів в іноземній валюті, а негативний прогноз підкреслює можливість подальшого погіршення цього рейтингу, що може вплинути на здатність банку залучати зовнішні фінансові ресурси. Рейтинг пріоритетних незабезпечених боргових зобов'язань в національній валюті на рівні Саа3 також вказує на високий ризик для пріоритетних незабезпечених боргових зобов'язань в національній валюті. Негативний прогноз свідчить про те, що можливі проблеми можуть збільшитися, що має значення для інвесторів та кредиторів. Рейтинг базової оцінки кредитоспроможності: оцінка "са" вказує на дуже високий ризик кредитоспроможності, що може вплинути на здатність банку виконувати свої фінансові зобов'язання. Це важливий показник для оцінки його стійкості на ринку.

Рейтинг короткострокових депозитів (NP) вказує на те, що короткострокові депозити не отримали статус Prime, що може вплинути на відносини банку з короткостроковими кредиторами та вкладниками. Довгостроковий рейтинг ризику контрагента на рівні Сaa3 вказує на значний ризик укладання угод та контрактів, що може мати вплив на фінансову стабільність банку. Короткостроковий рейтинг ризику контрагента на рівні "NP" вказує на високий ризик у короткострокових угодах, що може вплинути на здатність банку оперативного виконувати свої зобов'язання.

За оцінками рейтингового агентства Moody's Investors Service, Укрексімбанк має дуже низький рівень довіри щодо виплат по депозитах в іноземній валюті, що вказує на серйозні проблеми у фінансовому стані. Рейтинг базової оцінки кредитоспроможності "ca" підсилює загальний високий ризик для банку. Короткострокові депозити і короткостроковий рейтинг ризику контрагента також не є стабільними. Негативний прогноз для деяких рейтингів підкреслює можливість подальшого погіршення фінансового стану банку.

Важливо зазначити, що ці рейтинги можуть змінюватися відповідно до економічних та фінансових змін, тому слід уважно слідкувати за подальшим розвитком ситуації.

З використанням свого державного статусу, значного досвіду на фінансових ринках і великої клієнтської бази, Укрексімбанк відіграє важливу роль у розвитку банківської системи та економіки України. Місія банку включає фінансування інвестиційних проєктів, спрямованих на розвиток галузей з високою доданою вартістю, а також підтримку виробників експортної та імпортозамінної продукції. Банк також залучає зовнішні кредитні ресурси для поліпшення ефективності української економіки, зокрема у сфері енергозбереження.

Статут банку визначає його завдання, включаючи залучення кредитних ресурсів для економіки, фінансування та гарантування експортно-імпортних

операцій, обслуговування державного зовнішнього боргу та участь у фінансових операціях. Укрексімбанк також взяв на себе роль фінансового агента Уряду України з міжнародного кредитування.

Історично, основною сферою діяльності банку є обслуговування експортно-імпортних операцій. Зараз Укрексімбанк обслуговує різноманітну клієнтську базу, включаючи великі промислові та державні підприємства. Банк проводить операції з вкладами, кредитами, платіжним обслуговуванням, валютним обміном, інвестуванням коштів і надає інші банківські послуги.

Однією з ключових ролей Укрексімбанку є підтримка обслуговування кредитних договорів, які уряд України укладає з іншими країнами. У цьому контексті, банк виступає агентом від імені уряду та здійснює обслуговування кредитів, наданих іноземними фінансовими установами відповідно до укладених договорів.

Згідно зі своїм Статутом, основною метою діяльності Укрексімбанку є створення сприятливих умов для економічного розвитку та підтримки вітчизняних виробників. Банк фокусується на обслуговуванні експортно-імпортних операцій, наданні кредитно-фінансової підтримки для структурної перебудови, зміцнення та реалізації потенціалу галузей економіки та підприємств. Особливий акцент робиться на експортоорієнтованих підприємствах та тих, що займаються виробництвом імпортозамінної продукції.

Банк також подає проміжну скорочену окрему фінансову звітність, а також консолідовану фінансову звітність, яка охоплює консолідовані показники діяльності самого банку та його дочірніх підприємств, таких як «Лізингова компанія «Укрексімлізинг» та ТОВ «Ексімлізинг».

Акціонерний банк "Укрексімбанк" успішно співпрацює з провідними міжнародними фінансовими організаціями, такими як Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), KfW, Nordic Investment

Bank (NIB), Міжнародна фінансова корпорація (IFC), а також з великими іноземними банками та фінансово-кредитними установами [35].

21 березня 2023 року відбулося укладення кредитних угод між Фондом розвитку підприємництва (ФРП) та Укрексімбанком. Ці угоди стосувалися трьох кредитних програм, які здійснюються ФРП для підтримки мікро, малих та середніх підприємств (ММСП). Загальна сума цих кредитів перевищила 250 мільйонів гривень.

Укрексімбанк отримує кредитні ресурси як шляхом власних коштів ФРП, так і в рамках проєкту «Підтримка МСП». Цей проєкт фінансується за підтримки Уряду Німеччини через Німецький банк розвитку KfW та Європейського Союзу. Останній компенсує валютні ризики для забезпечення кредитування ММСП в національній валюті в рамках ініціативи EU4Business [36].

Протягом свого існування на міжнародних фінансових ринках та у галузі експортного фінансування, банк став прямим позичальником та гарантом для 35 провідних експортно-кредитних агенцій світу.

Орієнтуючись передусім на обслуговування великих та середніх підприємств різних галузей економіки з високим потенціалом розвитку, а також фізичних осіб, Укрексімбанк пропонує кваліфікований банківський сервіс на рівні міжнародних стандартів. Банк створює умови для продуктивного співробітництва клієнтів з діловими партнерами як в Україні, так і за її межами.

Як універсальна фінансова установа, Укрексімбанк реалізує широкий спектр стандартних та індивідуальних високоякісних, оперативних та комплексних банківських операцій через свою мережу установ.

АТ «Укрексімбанк» – український державний банк, який посідає третє місце за розміром активів серед українських банків. Станом на 01.09.2023 року обсяг активів банку склав 267 млрд. грн., зобов'язання становлять 243 млн. грн. і власний капітал 6,5 млрд. грн. [4].

За січень-серпень поточного року, фінансовий результат Укрексімбанку вражає своєю успішністю. Згідно з даними банку, за цей період було зароблено понад 3 млрд. грн. Зокрема у серпні банк відзначився прибутком у розмірі 747 млн. грн. [37, 38].

На сайті фінансової установи зазначено, що з початку року було отримано операційний результат понад 4 млрд. грн. з урахуванням витрат та резервів. Структура цього результату показує виваженість та збалансованість політики банку, де 56% складає процентний дохід, а 44% — не процентний.

За цей час Укрексімбанк також визначився як лідер за обсягом кредитного портфеля юридичних осіб (понад 74,6 млрд. грн.) та за обсягом коштів клієнтів - юридичних осіб (більше ніж 141,9 млрд. грн.). Також банк став першим за кредитним портфелем програм міжнародних фінансових організацій (6 млрд. грн.).

Національний банк України підтвердив, що Укрексімбанк на кінець червня 2023 року був третім за величиною активів серед українських банків. Перше півріччя закінчилося для нього зі значним чистим прибутком у близько 2 млрд. грн. [39].

2.3. Аналіз та оцінка фінансового стану АТ «УКРЕКСІМБАНК»

В сучасному світі фінансова стійкість та надійність банків стали однією з ключових складових економічного розвитку. АТ "УКРЕКСІМБАНК", як великий фінансовий інститут, є об'єктом великого інтересу для фахівців, інвесторів та громадськості. Аналіз та оцінка фінансового стану цього банку відіграють ключову роль у забезпеченні стабільності фінансової системи країни та формуванні довіри відкритого суспільства до банківської системи в цілому.

Розгляд динаміки балансу банку є ключовим елементом аналізу його фінансового стану, оскільки баланс відображає фінансову структуру та стан

активів та зобов'язань на певний момент часу. На рисунку 2.5. можемо спостерігати зміну структури балансу АТ «Укрексімбанк» за 2020-2022 рр. Звіт про фінансовий стан АТ «Укрексімбанк» представлено у додатку А.

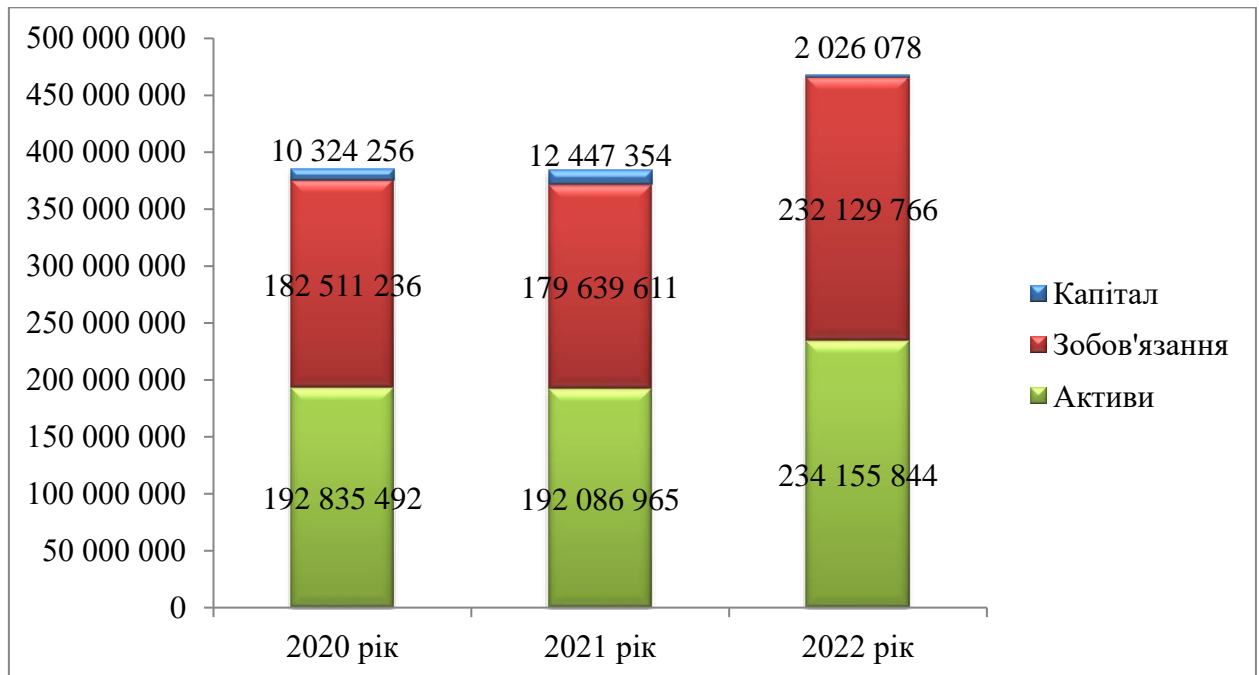

Рис. 2.5. Динаміка балансу АТ «Укрексімбанк» за 2020-2022 рр.

По банку спостерігається збільшення активів, що має позитивне значення. На кінець 2020 року, усього активи становили 192 835 492 тис. грн., на кінець 2021 року активи вже становили 192 086 965 тис. грн., а на кінець аналізованого періоду, тобто на кінець 2022 року активи становили 234 155 844 тис. грн. Зміна пасиву балансу характеризується збільшення зобов'язань і зменшенням капіталу за аналізований період. На кінець 2020 року, зобов'язання склали 182 511 236 тис. грн. (94,6% пасиву), а капітал становив 10 324 256 тис. грн. (5,4% пасиву). На кінець 2021 року збільшилась частка капіталу (93,5%) та зменшилась частка зобов'язань (6,5%). На кінець аналізованого періоду частка зобов'язань становила 99,1 % (232 129 766 тис. грн.), а частка капіталу став рекордно низьким 0,9% (2 026 078 тис. грн.).

Виходячи з аналізу динаміки балансу ми можемо зробити висновок що активи банку, тобто накопичені протягом діяльності банку ресурси, які в майбутньому приносять економічну вигоду і призводять до припливу

грошових коштів у банківську установу зросли за аналізований період, що може нам свідчити що робота банку є прибутковою та стабільною.

Збільшення пасивів за рахунок зобов'язань, при одночасному зменшенні капіталу, може мати різні наслідки і вказувати на різні аспекти фінансового стану банку. Якщо збільшення зобов'язань пов'язане з додатковим залученням коштів, то це може слугувати збільшенню ліквідності та покращенню можливостей для кредитування. Якщо зменшення капіталу відбувається разом із збільшенням зобов'язань, це може свідчити про можливі фінансові труднощі. Банк може стикатися з втратами або ризиками, що може вплинути на його капіталовкладення та загальну стабільність.

У сучасному банківському секторі, де конкуренція та динаміка ринку постійно зростають, аналіз доходів і витрат стає ключовим елементом стратегічного фінансового управління. Детальне вивчення цих аспектів дозволяє отримати глибше розуміння фінансової стійкості та ефективності банку, визначити його конкурентоспроможність та ризики, а також сформулювати стратегії для подальшого розвитку.

Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід АТ «Укрексімбанк» за 2020-2022 рр. наведено в додатку Б. У звіті про прибутки, збитки та інший сукупний дохід можна побачити що загальна кількість доходів за аналізований період має тенденцію до зростання, яке відбувається по всім видам доходів.

В таблиці 2.7. можна побачити аналіз доходів за видами АТ «Укрексімбанк» за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.7.

Аналіз доходів за видами АТ «Укрексімбанк» за 2020-2022 рр.

Доходи (у тис. грн.)	2020	2021	2022	Відхилення за період	Відхилення за період у %
Процентні доходи	10 025 752	11 915 055	14 863 497	4 837 745	48,3
Комісійні доходи	877 383	1 183 422	1 207 782	330 399	37,7
Інші доходи	4 624 736	3 153 272	8 481 583	3 856 847	83,4
Всього доходів	15 527 871	16 251 749	24 552 862	9 024 991	58,1

За аналізований період процентні доходи збільшились майже в половину(48,3%), і на кінець періоду склали 4 837 745 тис. грн. Комісійні доходи зросли на 330 399 тис. грн., що у відносному відхиленні становить 37,7%. Найбільше зросли інші доходи і на кінець періоду складає 8 481 583 тис. грн. Абсолютне відхилення становить 8 481 583 тис. грн., відносне відхилення склало 83,4%. Загалом доходи за аналізований період збільшились на 9 024 991 тис. грн. (58,1%) і на кінець 2022 року склали 24 552 862 тис. грн. За всіма видами доходів спостерігається збільшення, що свідчить про успішну фінансову стратегію та ефективне управління банком. Важливо проаналізувати не лише абсолютні значення доходів, але й їхню структуру за різними видами операцій, щоб визначити найбільш прибуткові напрямки.

На рисунку 2.6. представлена структура доходів банку за видами на 01.01.2023 рік.

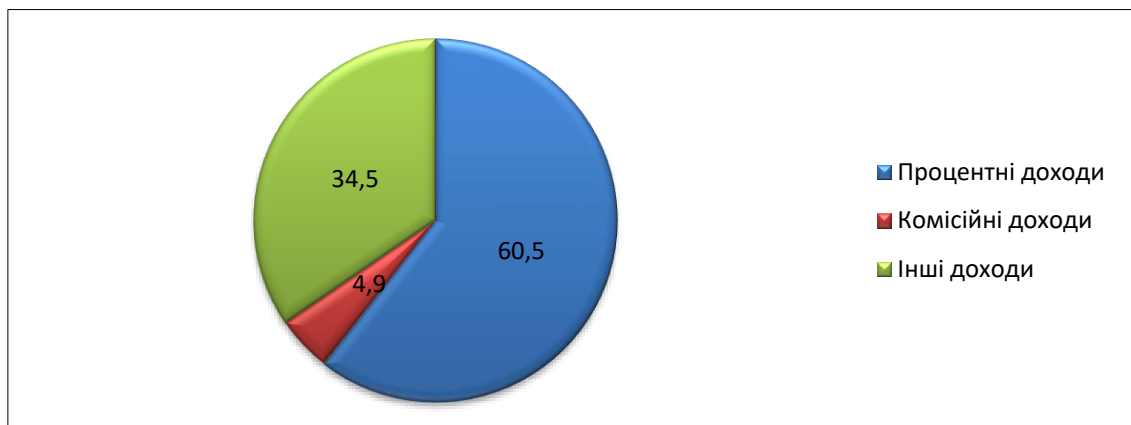

Рис. 2.6. Структура доходів АТ «Укрексімбанк» станом на 01.01.2023 р.

Найбільша частка доходів припадає на процентні (60,5%), комісійні доходи, які складають лише 4,9%, виглядають менш суттєвими в контексті загальної структури доходів, а всі інші доходи складають 34,5 % від усієї структури доходів, вони можуть бути різноманітні та включати різні операційні та фінансові джерела прибутку.

Розглядання видів видатків банків дозволяє уточнити, як банк розпоряджається своїми ресурсами, виявити стратегічні напрями та визначити

чинники, що впливають на його фінансовий результат. На таблиці 2.8 можна побачити аналіз зміни у витратах за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.8.

Аналіз витрат за видами АТ «Укрексімбанк» за 2020-2022 рр.

Витрати (у тис. грн.)	2020	2021	2022	Відхилення за період	Відхилення за період у %
Процентні витрати	8 663 506	7 408 942	10 865 352	2 201 846	25,4
Комісійні витрати	328 741	346 597	296 515	-32 226	-9,8
Інші витрати	12 139 623	5 767 793	21 109 299	8 969 676	73,9
Всього витрат	21 131 870	13 523 332	32 271 166	11 139 296	52,7

Найбільші витрати були в 2022 році і склали 32 271 166 тис. грн., таке збільшення витрат відбулося через збільшення інших витрат. Найменші витрати відбулися у 2021 році, їх кількість склала 13 523 332 тис. грн.

За аналізований період процентні витрати збільшились на 25,4 %, і на кінець періоду склали 10 865 352 тис. грн. Збільшення може бути результатом високого попиту на кредити чи розширення кредитного портфеля. Комісійні витрати зменшились на 32 226 тис. грн., що у відносному відхиленні становить -9,8%. Найбільше зросли інші витрати і на кінець періоду складають 21 109 299 тис. грн. Абсолютне відхилення становить 8 969 676 тис. грн., відносне відхилення склало 73,9%. Це зростання може вказувати на нові ініціативи, розширення бізнесу або високі витрати на технологічні та інноваційні рішення. Загалом доходи за аналізований період збільшились на 11 139 296 тис. грн. (52,7%) і на кінець 2022 року склали 32 271 166 тис. грн.

На рисунку 2.7. представлена структура витрат банку за видами на 01.01.2023 рік.

Аналізуючи структуру витрат можна побачити що процентні витрати складають 33,7 % від усієї структури доходів, комісійні доходи, які складають лише 0,9%, виглядають менш суттєвими в контексті загальної структури витрат, а найбільша частка витрат припадає на інші витрати (65,4%).

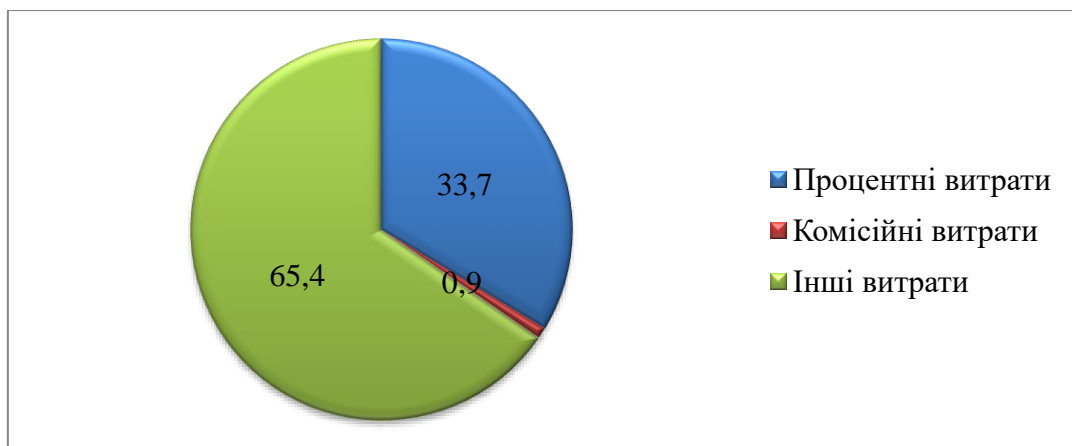

Рис. 2.7. Структура витрат за видами АТ «Укрексімбанк» станом на 01.01.2023 р.

Прибуток, як важливий показник фінансового успіху, визначає не тільки фінансовий потенціал банку, але й його здатність відповідати на виклики ринкової конкуренції та забезпечувати стаке зростання. Наочно динаміку зміни прибутку банку можна побачити на рис. 2.8.

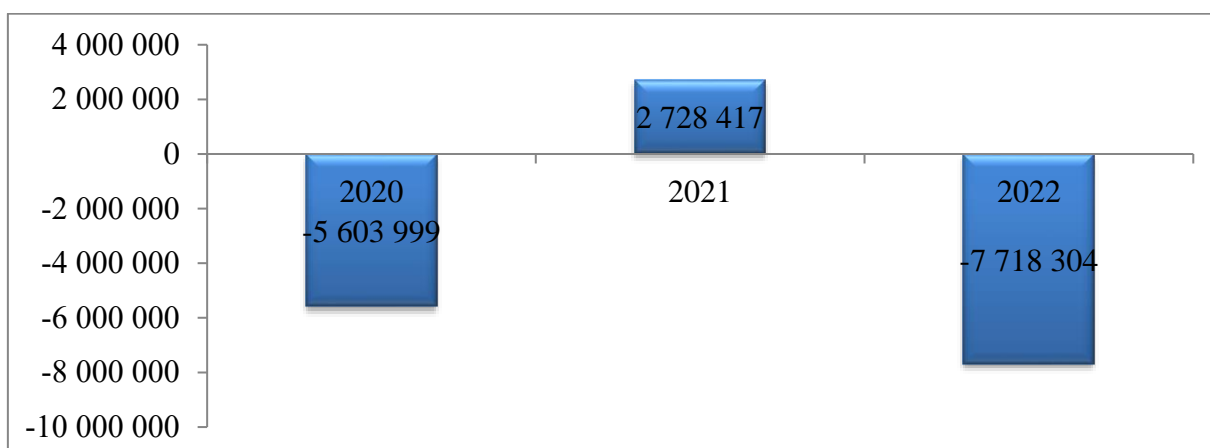

Рис. 2.8. Динаміка прибутку АТ «Укрексімбанк» за 2020-2022 рр.

Аналіз фінансового стану банку за період 2020-2022 років вказує на суттєві зміни, що відбулися в його прибутковості та фінансовій стійкості. На початку розглядуваного періоду, на кінець 2020 року, банк зафіксував збиток у розмірі 5 603 999 тис. грн., що свідчило про важкі фінансові умови та можливі проблеми в управлінні ризиками.

Проте, надалі відбулися позитивні зміни. На кінець 2021 року банк відзначився прибутком у розмірі 2 728 417 тис. грн., що є перетворенням від збиткового становища до стану прибутковості. Це свідчить про успішне

впровадження стратегічних заходів та можливий зріст довіри клієнтів та інвесторів. Однак вже на кінець аналізованого періоду, банк знову зафіксував збиток, який склав 7 718 304 тис. грн. Це може бути пов'язано з рядом факторів, один з яких впровадження військового стану в країні.

Проведено аналіз виконання економічних нормативів та лімітів відкритої валютної позиції АТ «Укресімбанк» протягом 2020-2022 рр., який представлено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9.

Аналіз виконання економічних нормативів та лімітів відкритої валютної позиції АТ «Укресімбанк» протягом 2020-2022 рр.

Нормативи	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення
Н1, тис. грн.	15 049 595	13 815 329	7 770 221	-7 279 374
Н2, не менше 10 %	23,27	18,16	7,66	-15,61
Н3, не менше 7 %	16,26	11,29	3,84	-12,42
Н6, не менше 60 %	84,32	85,58	-	1,26
Н7, не більше 25 %	19,97	18,72	33,82	13,85
Н8, не більше 800 %	153,85	235,95	642,35	488,50
Н9, не більше 25 %	0,33	0,39	0,28	-0,05
Н11, не більше 15 %	0,02	0,02	0,06	0,04
Н12, не більше 60 %	0,19	0,19	0,06	-0,13
Л13-1 (не більше 5 %)	2,5544	0,3812	0,5038	-2,05
Л13-2 (не більше 5 %)	0,06	0,7044	1,4002	1,34
LCRBV (01.06.19 > 90%)	342,83	193,2113	176,7306	-166,10
LCRIV (з 01.06.19 > 90%)	370,85	163,3814	312,6368	-58,21
NSFR, не менше 100%	-	122,013	139,0552	17,04

Можемо зробити наступні висновки:

Н1 (регулятивний капітал) за аналізований період зменшився на 7 279 374 тис. грн., натомість показники за всі роки залишаються в межах норми. Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2) відображає здатність банку своєчасно і в повному обсязі розрахуватися за своїми зобов'язаннями, що випливають із торговельних, кредитних або інших операцій грошового характеру. Показники Н2 за аналізований період

зменшився до 7,66% і став менше норми, це може означати що банк має менше капіталу, ніж вимагається для забезпечення стійкості та відповідності нормативам. Норматив достатності основного капіталу (Н3) зменшився до показника нижче норми і на 2022 рік становить 3,84%. Норматив короткострокової ліквідності (Н6) має оптимальні значення і не відбулось вагомих змін за період. Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) встановлюється з метою обмеження кредитного ризику, що виникає внаслідок невиконання окремими контрагентами своїх зобов'язань, показник за аналізований період збільшився на 13,85% і став більше норми. Норматив великих кредитних ризиків (Н8) за аналізований період збільшився на 488,5%, але залишався в межах норми. Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9), норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою (Н11) та норматив загальної суми інвестування (Н12) в межах норми й за аналізований період змінилися на -0,05%, 0,04%, -0,13% відповідно. Норматив Л13-1(ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку) зменшився і на кінець періоду становив 0,5038%, а норматив Л13-2 (ліміт загальної короткої відкритої валютної позиції банку) збільшився на 1,34%, обидва нормативи в межах норми. Норматив коефіцієнта покриття ліквідності в іноземній валюті (LCR_{ВВ}) в межах норми і за аналізований період відбулися зміни на -166,1%. Норматив коефіцієнта покриття ліквідності за всіма валютами (LCR_{ІВ}) має оптимальні значення і за аналізований період зменшився на -58,21%. Норматив коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) має оптимальні значення і спостерігається тенденція збільшення нормативу.

Можемо зробити висновок що протягом 2020-2022 рр. АТ «Укресімбанк» робота банку була стабільною, але спостерігаються проблеми з достатністю капіталу та збільшився кредитний ризик.

Проведений аналіз фінансової стійкості банку наведено в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10.

**Аналіз фінансової стійкості АТ «Укресімбанк»
протягом 2020-2022 рр.**

Показник (у %)	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення
Коефіцієнт надійності	5,66	6,93	0,87	-4,78
Коефіцієнт фінансового важеля	17,68	14,43	114,57	96,89
Коефіцієнт достатності капіталу	5,35	6,48	0,87	-4,49
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	5,23	3,80	43,43	38,20
Коефіцієнт захищеності дохідних активів	1,68	0,63	1,69	0,01
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	4,23	4,22	5,14	0,91

З наведених даних видно, що коефіцієнт надійності (за мінімально допустимого значення не менше 5,0%) за аналізований період зменшився на -4,78%, тобто банк на 2022 рік не є надійним. Коефіцієнт фінансового важеля розкриває здатність банку залучати кошти на фінансовому ринку та становить 17,68% у 2020 році, 14,43% у 2021 році та 114,57% у 2022 році, тобто показник збільшився на 96,89% за аналізований період завдяки зміні у 2022 році. Коефіцієнт достатності капіталу має становити не менше 10%, показник банку має занижені показники і за аналізований період показник зменшився на -4,49%. Коефіцієнт захищеності власного капіталу що показує, яку частину капіталу розміщено в нерухомість (майно) за аналізований період зріс на 38,2% що може говорити про позитивну тенденцію. Коефіцієнт захищеності дохідних активів сигналізує про захист дохідних активів (що чутливі до зміни процентних ставок) характеризується стабільністю і за аналізований період збільшився на 0,01%, що у 2022 році становило 1,69%. Коефіцієнт мультиплікатора капіталу при оптимальних значеннях 12-15% становить у 2022 році лише 5,14%, що є найбільшим значенням при збільшенні на 0,91% у аналізованому періоді, що свідчить про позитивну динаміку.

Отже, за аналізований період спостерігається значущий зріст балансу, але цей ріст переважно обумовлений збільшенням зобов'язань, і зменшенням капіталу банку. На позитивному фоні слід відзначити ріст всіх доходів, хоча збитки та витрати залишаються високими. Регулятивні показники вказують на

те, що банк має деякі труднощі у забезпеченні стійкості та відповідності нормативам, зокрема, показник Н2 знизився до рівня, який може сигналізувати про недостатню кількість капіталу для забезпечення вимог. Крім того, коефіцієнт надійності вказує на те, що банк може зазнавати певні фінансові труднощі. Позитивним аспектом є збільшення захищеності власного капіталу та стабільність захищеності дохідних активів. Загалом, банк знаходиться під впливом різних факторів, і ретельне управління ризиками та капіталом може бути ключовим для подальшої стабільності та успіху.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ

3.1. Проблеми та перспективи розвитку державних банків в Україні

Українські державні банки виступають ключовими учасниками фінансового ринку та мають визначальний вплив на економічну ситуацію у країні. Суттєвий внесок цих установ в загальний економічний розвиток країни полягає в їхній здатності фінансувати стратегічні проекти, сприяти розвитку малого та середнього бізнесу, а також надавати підтримку галузям, які є ключовими для національної економіки.

У країні, де фінансовий сектор визначає ритм економічного зростання, державні банки займають ключове місце в системі фінансового управління. Останнім часом в Україні державні банки стали об'єктом пильного аналізу та обговорень, оскільки їх роль та функції стають темами актуальних дискусій у фінансовій галузі. Проблеми, які виникають у діяльності цих установ, а також їхні перспективи розвитку є важливими аспектами для економічної стабільності та конкурентоспроможності держави.

Для досягнення визначеної мети держави, державні банки визнають необхідність серйозної перебудови своєї бізнес-моделі та впровадження нових управлінських механізмів. Цей процес передбачає фокус на двох ключових напрямках трансформацій, спрямованих на максимальне врахування потреб цільових клієнтських сегментів та оптимізацію операційних моделей.

Перш за все, важливим є виокремлення максимальної орієнтації на потреби клієнтів, щоб задовольнити повний спектр їхніх фінансових потреб, забезпечуючи тим самим максимізацію доходів. Другий ключовий аспект - реформування операційних моделей, щоб забезпечити їхню сучасність та відповідність вимогам сучасного фінансового ринку.

Впровадження стратегічного реформування державного банківського сектору передбачає кілька важливих аспектів. По-перше, це вдосконалення

принципів та механізмів корпоративного управління. Далі, це збільшення конкурентоспроможності та підвищення ефективності діяльності державних банків. Крім того, стратегія передбачає трансформацію державних банків зі збиткових у прибуткові, що в свою чергу призведе до економії коштів, раніше виділених на річну докапіталізацію, та створення додаткового джерела надходжень до бюджету через прибутковість державних банків.

Такий перехід до нової стратегічної моделі може відкрити шлях для більшої стійкості та зростання ефективності у секторі державних банків, сприяючи вдосконаленню фінансового управління та розвитку фінансової інфраструктури країни.

Формування ринку банківських послуг в Україні буде значно впливати ряд факторів. Серед них слід враховувати темпи економічного зростання, що за очікуваннями можуть перевищити 4,5%, сприяючи розвитку більшості галузей економіки. Також важливо враховувати позитивний вплив розвитку експорту, мінімізацію інфляції, а також системну макрофінансову допомогу від партнерів та міжнародних фінансових інституцій [40].

Серед ключових факторів визначення ринку банківських послуг в Україні також важлива стабільна ситуація на валютному ринку та активний розвиток державних пільгових кредитних програм. Реформи, спрямовані на подолання корупції та наближення до стандартів Європейського Союзу, грають ключову роль у створенні сприятливого середовища для розвитку банківського сектору.

Зокрема, питання економічної стійкості перед викликами війни, психологічна стійкість громадян і бізнесу, а також успішна стратегія відновлення після наслідків конфлікту визначатимуть не лише динаміку банківського сектору, а й загальний економічний ландшафт країни.

Розвиток державних банків в Україні зіткнувся із численними проблемами, що вимагають серйозної уваги та стратегічного підходу для їхнього вирішення. Однією з головних труднощів є нестабільність фінансового стану цих установ, що може виникнути через недостатню

ефективність управління ризиками та недостатній контроль над кредитуванням.

Крім того, проблеми у сфері корпоративного управління та лімітовані можливості для привертання та утримання висококваліфікованих фахівців є ключовими факторами, що гальмують розвиток державних банків. Необхідно вдосконалити систему управління, зробити її більш прозорою та ефективною, щоб покращити загальну фінансову стабільність та конкурентоспроможність цих установ.

Також важливою проблемою є відсутність інноваційних підходів та використання сучасних технологій у діяльності державних банків. Застосування сучасних фінтех-рішень та цифрових інструментів є критично важливим для привертання нових клієнтів, оптимізації процесів та забезпечення конкурентоспроможності в сучасному банківському середовищі.

Прозорість та відкритість в діяльності державних банків, а також ефективні заходи щодо боротьби з корупцією, становлять ще один аспект, який потребує уваги. Удосконалення управління та впровадження сучасних методів внутрішнього контролю можуть сприяти покращенню репутації та довіри до державних банків.

Наш світ змінюється і якщо розглядати проблеми які є актуальними в сучасних умовах, серед них можна виділити забезпечення безпеки та захисту персональних даних, яка є однією з ключових проблем банківського сектору. Важливим кроком у цьому напрямку є впровадження нових та вдосконалення наявних систем захисту, спрямованих на ефективний відгук та запобігання кібератак. Збереження конфіденційності клієнтської інформації та забезпечення надійності банківських операцій стає невіддільною частиною стратегії сучасних банків [41].

Додатковою важливістю надається діджиталізації основних банківських операцій для забезпечення максимальної доступності та зручності для клієнтів. Впровадження сучасних технологій, таких як оформлення оплати частинами, розстрочки або навіть іпотечного кредиту через телефонний

застосунок, відображає стрімкий розвиток сектору та його готовність до впровадження інновацій.

Ще однією перспективою є використання елементів штучного інтелекту в операційній системі банків. Це дозволить автоматизувати та оптимізувати процеси, забезпечуючи ефективнішу роботу та збільшуючи точність прийняття рішень, прикладом таких рішень є чат-боти які можуть відповісти на питання що турбують клієнта замість працівника у відділенні або кол-центрі, що може пришвидшити вирішення питання для клієнта.

Створення "енергонезалежності" банків у випадку проблем з енергопостачанням через участь у мережі Power Banking визначає важливий аспект стійкості фінансових установ в умовах непередбачуваних обставин. Power Banking - це ініціатива, яка реалізується Національним Банком України спільно з українськими банками для забезпечення неперервної роботи банківської системи в умовах енергетичних обстрілів та блекаутів. Основна мета проєкту - забезпечити доступ до банківських послуг та фінансових операцій для громадян навіть під час тривалого відключення електроенергії.

Суть Power Banking полягає у створенні мережі автономних банківських відділень на всій території України. Ці відділення працюватимуть незалежно від електромережі і будуть забезпечені всім необхідним для обслуговування клієнтів, включаючи спеціальні канали зв'язку, додатковий персонал, касову техніку, банкомати та готівку. Це дозволяє людям зберігати доступ до фінансових ресурсів та послуг навіть у важких умовах енергетичних труднощів [42].

Також особливістю саме державних банків є те що через саме ці банки здебільшого пенсіонери отримують виплати від держави. Відповідно до даних Пенсійного фонду України, станом на 1 травня 2023 року 8,31 млн українських пенсіонерів отримують пенсію на банківську картку, 90% з них обслуговуються у найбільших державних банках – ПриватБанку (4,57 млн. осіб або 55%) й Ощадбанку (2,90 млн. осіб або 35%), тому важливо задовольнити потреби і старшим людям, для яких наявність або відсутність

застосунку не є важливою потребою, тому варто не скорочувати кількість відділень цих банків, щоб користування їх послугами були доступними [43].

Вдосконалення систем фінансового моніторингу та підвищення прозорості діяльності банківських установ, включаючи репутаційну "чистоту" та відкритість, стають ключовими складовими для підтримання довіри клієнтів та ефективного функціонування сектору в цілому.

Міжнародний досвід демонструє, що державні банки визначають економічну політику багатьох промислово розвинених країн, спрямовану на відновлення та розвиток економіки. Зокрема, вони виступають ключовими агентами впливу на інвестиційний клімат, визначаючи відсоткові ставки за кредитами, що, в свою чергу, впливає на політику комерційних фінансових установ.

Подальший розвиток державних банків зорієнтований на два основні напрямки: максимізацію доходів через орієнтацію на цільові клієнтські сегменти та реформування операційних моделей. Специфічними прикладами цих трансформацій є вплив на інвестиційний клімат та виконання бюджетних програм через низку заходів, таких як компенсація вкладів та державних цінних паперів.

Важливим аспектом діяльності державних банків є можливість сприяти реформуванню житлово-комунального господарства, підтримці підприємництва та місцевих бюджетів через пільгове кредитування. Проте, разом із цим, присутні негативні аспекти, зокрема, проблема політичного впливу на розподіл кредитів, що є об'єктом критики державних банків.

Необхідно відзначити, що ця проблема взаємодії зумовлена якістю корпоративного управління у банках та ефективністю моніторингу регулятора за їх діяльністю. Досвід країн із низькою якістю управління та високим рівнем корупційних ризиків підтверджує, що проблеми інсайдерського кредитування та високої концентрації кредитів є характерними як для державного, так і для приватного секторів банківської сфери.

Ще однією проблемою в діяльності державних банків є їхній нижчий рівень прибутковості порівняно з приватними банками. Однак варто врахувати, що державні банки віддають перевагу слідкувати за немонетарними цілями, їхню ефективність варто оцінювати на основі відповідності їх завданням щодо реалізації економічної політики та балансу між прибутковістю, суспільними витратами та очікуваними соціально-економічними вигодами [44].

Зважаючи що зараз в країні впроваджений воєнний стан, це має значний вплив на банківську систему в цілому, тому варто розглянути дії держави у період воєнного стану та після його закінчення.

Важливе значення для економіки та безпеки країни в період воєнних подій та після них приділяється надалі ефективному функціонуванню банків у державному секторі. Ці банки відіграють ключову роль у забезпеченні стабільності банківської системи. Під час воєнного стану стає очевидним, що досягнення показників діяльності банків державного сектору в мирний період стає неактуальним та неефективним. Також важко виконувати ключові аспекти, пріоритети та показники, визначені стратегіями розвитку кожного банку в цьому секторі.

Місія банків державного сектору під час воєнного стану та відновлення економіки після конфлікту полягає в активній участі у забезпеченні фінансової стабільності України. Вони також зобов'язані підтримувати стабільність банківського сектору, фінансувати пріоритетні галузі економіки та забезпечувати безперебійне функціонування підприємств критичної інфраструктури, зокрема тих, що перебувають у державній власності.

Стратегічні цілі охоплюють кілька ключових аспектів. По-перше, важливо забезпечити фінансову підтримку пріоритетних секторів економіки та критичної інфраструктури. Другий аспект включає гарантування доступності банківських послуг, зокрема за умов відсутності фізичних загроз для працівників банку, з метою захисту прав споживачів. Третя стратегічна мета - швидке відновлення повного обсягу банківських послуг та забезпечення

безперебійності роботи банків державного сектору. Додатково, важливо впроваджувати ефективні системи фізичної, операційної та кібербезпеки, включаючи використання хмарних технологій. Заходи для мінімізації ризиків і забезпечення безпеки банку в умовах викликів, включаючи кризові ситуації, також є важливою стратегічною метою. Крім того, важливо забезпечити безперебійну та ефективну роботу керівників банку для прийняття необхідних управлінських рішень. В тому числі збереження фінансової стійкості банку, виявлення можливих загроз та оперативне реагування на них є ще однією ключовою стратегічною ціллю.

Банки державного сектору в умовах військових дій повинні гарантувати відповідний рівень управління ризиками, включаючи кіберризики, а також ефективну систему запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. Це сприятиме досягненню поставлених цілей та забезпечить необхідний рівень ефективності.

Банки державного сектору активно беруть участь у реалізації поточних державних програм, таких як "Доступні кредити 5-7-9%", підтримка аграріїв під державну гарантію за портфельними кредитами, і приєднуються до розробки та участі в нових ініціативах уряду, спрямованих на підтримку та відновлення економіки України.

Важливою складовою є нівелювання ІТ-ризиків для забезпечення неперервної роботи інформаційних систем банків державного сектору. У цьому контексті передбачається активне використання хмарних рішень для зберігання та обробки даних з дотриманням вимог Національного банку.

Держава та банки державного сектору визнають, що в умовах воєнного стану здійснення прибуткової діяльності та максимізація акціонерного прибутку обмежені. Отже, важливо реалізувати державні програми для підтримки економіки та стабільності банківського сектору, що вимагає системного аналізу та моніторингу фінансового стану банків.

В рамках впровадженої Міністерством фінансів системи моніторингу наявних та потенційних ризиків та загроз фінансової стабільності банків

державного сектору передбачено, що ці банки мають представити пропозиції щодо комплексу заходів для мінімізації зазначених ризиків та загроз. Основні показники ризиків та загроз, які потребують постійного моніторингу фінансової стабільності банків державного сектору, включають дотримання нормативів ліквідності та капіталу, включаючи значення високоліквідних активів банку; погіршення якості кредитного портфеля банку, таке як втрата платоспроможності клієнтів та заставного майна; втрата даних та кібератаки, які можуть призвести до пошкодження, недоступності або заволодіння інформацією, необхідною для діяльності банку; відсутність можливості надання послуг через втрату інфраструктури або її недоступність, а також неможливість персоналу виконувати свої функціональні обов'язки [45].

Попри невизначеність та наявні ризики, пов'язані з сучасною ситуацією в країні, у 2024 році українська банківська система рухатиметься вперед, вдосконалюючи свою діяльність та спрямовуючись на передові технічні новації. Не виключається що цей період може бути визначений як час, коли банки активно впроваджуватимуть новаторські підходи до технологічного розвитку.

Слід очікувати, що зростання конкуренції між фінансовими установами за клієнтів буде стимульоване впровадженням інноваційних рішень та посиленням фокуса на поліпшенні механізмів швидкого та ефективного обслуговування клієнтів. Це може призвести до виникнення нових послуг та збільшення якості обслуговування, що зробить фінансовий сектор більш доступним та зручним для громадян.

Таким чином, незважаючи на виклики сучасного періоду, українські державні банки можуть використати цей час як каталізатор для впровадження новаторських підходів, що сприятиме вдосконаленню фінансових послуг та зміцненню їхньої позиції на ринку.

3.2. Прогнозування фінансового стану АТ «УКРЕКСІМБАНК»

Фінансова стійкість та ефективність діяльності банків визначаються великою мірою їхньою здатністю передбачити та вирішувати фінансові виклики в умовах постійних змін у фінансовому середовищі. Для АТ «УКРЕКСІМБАНК», як для визнаного учасника фінансового ринку, забезпечення стійкості та стабільності є ключовим завданням. У цьому контексті, використання математичного моделювання стає необхідністю для розуміння та передбачення фінансового стану банку. Математичне моделювання прогнозування фінансового стану дозволяє враховувати різноманітні фактори, які впливають на діяльність банку та розробляти стратегії управління ризиками та ресурсами.

Отримані прогнози стають основою для прийняття стратегічних рішень банку. Вони можуть використовуватися для розробки бізнес-планів, визначення потреб у ресурсах, впровадження інновацій, та забезпечення ефективного управління ризиками. Банки використовують прогнози, щоб реагувати на ринкові зміни, стримувати можливі втрати та максимізувати прибутковість. Прогнозування майбутніх показників є важливою складовою стратегічного управління банківською діяльністю. Цей процес дозволяє банкам бути гнучкими та адаптованими до невизначеностей ринкового середовища, сприяючи стійкому розвитку та досягненню високої фінансової стійкості.

Спершу варто ретельно проаналізувати прогноз розвитку активів АТ «Укрексімбанк». Зазначені на рисунку 3.1. дані охоплюють період з 2019 по 2028 рік і надають унікальну можливість вивчити динаміку фінансових результатів урядового банку впродовж значущого періоду.

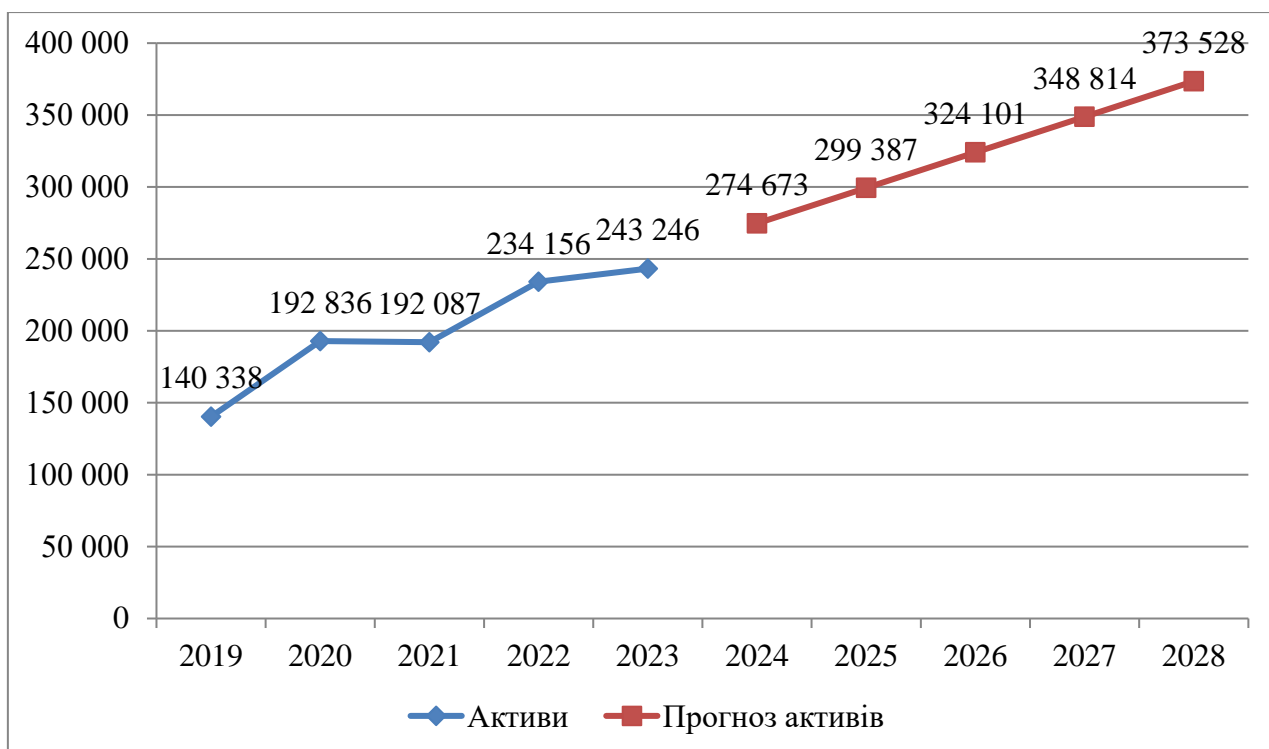

Рис. 3.1. Прогноз динаміки активів АТ «Укрексімбанк»

Загальний аналіз дозволяє виявити позитивний тренд зростання активів Укрексімбанку, особливо в період після 2022 року. У період від 2019 до 2022 року спостерігається стабільний ріст активів банку, з 140 338 млн. грн. у 2019 році до 234 156 млн. грн. у 2022 році. Прогнозоване зростання активів від 243 246 млн. грн. у 2023 році до 373 528 млн. грн. у 2028 році вказує на продовження позитивного тренду. Прогноз демонструє амбіційні плани зростання та можливу ефективну стратегію розвитку банку. Прискорене збільшення активів може бути позначено як ключовий момент у стратегії банку. Такий стабільний ріст є важливим сигналом для внутрішніх та зовнішніх зацікавлених сторін, а також для ринкових учасників, що слідкують за діяльністю державного банку.

Отриманий прогноз, який передбачає подальше збільшення активів, свідчить про позитивне орієнтування банку. Це може бути результатом успішної монетарної політики, реалізації ефективних інвестицій чи інших стратегічних ініціатив. Однак, при використанні такого прогнозу, важливо враховувати зовнішні та внутрішні фактори, які можуть впливати на реалізацію цих планів, такі як економічні труднощі, зміни в ринкових умовах,

регуляторні зміни та інші ризики, які можуть виникнути протягом прогнозованого періоду.

Забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності банку вимагає глибокого аналізу та розуміння його дохідної діяльності. У контексті прогнозу фінансового стану АТ "УКРЕКСІМБАНК", особлива увага має приділятися прогнозу доходів, що є ключовим фактором визначення фінансової ефективності та рентабельності. Активи банку, які розглядалися у попередніх розділах, є не тільки основою для багатьох фінансових операцій, але й джерелом його доходу. Прогнозування доходів банку важливо для управління ризиками, оптимізації стратегій та забезпечення стійкості. Прогноз динаміки доходів АТ «Укрексімбанк» представлено на рисунку 3.2, в якому представлена динаміка процентних, комісійних та інших доходів за 2020-2023 роки та побудований прогноз на 2024-2027 роки.

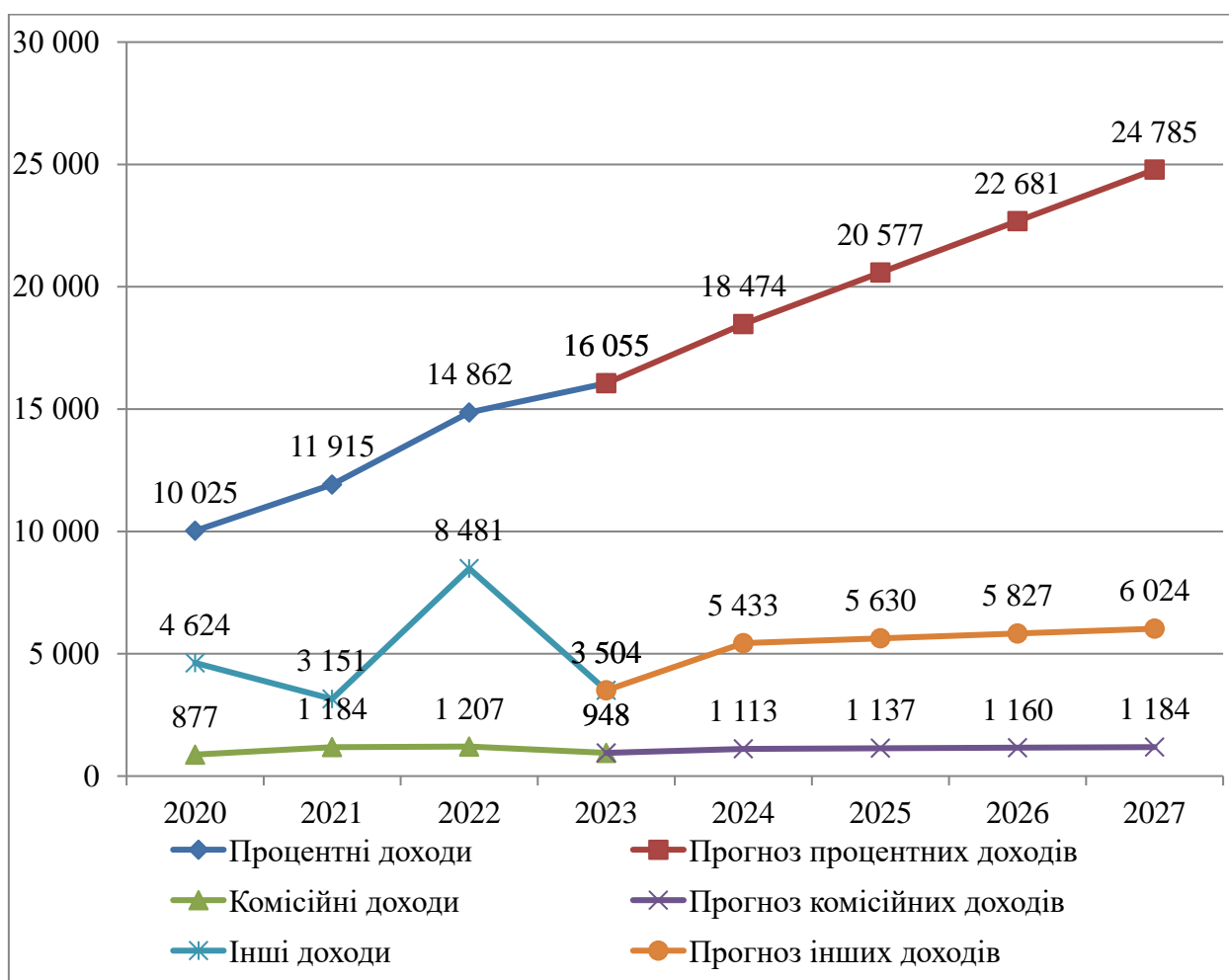

Рис. 3. 2. Прогноз динаміки доходів АТ «Укрексімбанк»

На графіку представлені основні види доходів банку за роки, а також прогнозовані значення на майбутні періоди. З 10 025 млн. грн. у 2020 році, процентні доходи зростають до 16 055 млн. грн. у 2023 році, що вказує на позитивну динаміку цього виду доходів. Прогноз на наступні роки (2024-2027) показує подальший ріст, з доходами, які збільшаться відповідно до прогнозованих показників і на 2027 рік будуть становити 24 785 млн. грн.

Комісійні доходи також демонструють зростання від 877 млн. грн. у 2020 році до 1 207 млн. грн. у 2022 році. Прогнозовані значення показують невелике зменшення у 2023 році, але аналізуючи прогноз можна побачити тенденцію до стабільності комісійних доходів на одному рівні і на 2027 рік мають становити 1 184 млн. грн., тобто в цілому залишаються на високому рівні протягом прогнозованого періоду.

Інші доходи відзначаються великим коливанням, зростаючи від 4 624 млн. грн. у 2020 році до 8 481 млн. грн. у 2022 році, а потім зменшуючись до 3 504 млн. грн. у 2023 році. Прогноз на наступні роки показує знову зростання, але з меншими темпами, що може бути пов'язано з факторами, що впливають на цей вид доходів. Поступове зростання інших доходів на 2027 рік, за отриманим прогнозом, має становити 6 024 млн. грн.

Загальний аналіз доходів та прогнозу доходів АТ "УКРЕКСІМБАНК" вказує на стійке покращення фінансової рентабельності та успішної стратегії управління доходами. Процентні доходи та комісійні операції виявилися на високому рівні, і навіть зростуть за прогнозом, що свідчить про ефективність фінансових операцій та попит на банківські послуги. Інші доходи, хоча й відзначені коливаннями, також підтверджують різноманіття джерел доходів банку.

Однак важливо враховувати можливі ризики та фактори, що можуть вплинути на цей позитивний тренд. Зміни в економічних умовах, ринкова конкуренція та регуляторні зміни можуть вплинути на доходи банку. Тому, для збереження та зміцнення фінансової стабільності, рекомендується диверсифікація доходів, що допоможе зменшити вплив ризиків, пов'язаних з

однією групою операцій, ефективне управління ризиками, включаючи аналіз та впровадження стратегій, що дозволять зменшити ймовірність негативного впливу зовнішніх факторів. Активна участь в інноваційних банківських послугах може розширити можливості для залучення нових клієнтів та підвищення доходів, а постійне вдосконалення стратегій, враховуючи динамічний характер фінансового ринку, є ключем до успіху.

В цілому, розвиток та ріст доходів свідчать про позитивний фінансовий стан банку, але в умовах постійних змін у фінансовому середовищі важливо залишатися гнучким та готовим до внесення необхідних змін у стратегії та управлінські рішення.

У контексті постійної зміни фінансового середовища, особливо актуальною стає ефективна стратегія управління ресурсами та оптимізації витрат. Прогноз витрат має на меті визначити оптимальні стратегії управління ресурсами для ефективного використання фінансових ресурсів та мінімізації можливих ризиків.

Прогноз витрат надасть можливість визначити оптимальні стратегії управління ресурсами, забезпечить більшу ефективність використання фінансових ресурсів та допоможе уникнути негативного впливу можливих ризиків. Відповідний аналіз витрат дозволить банку не лише підтримувати стабільність у фінансовому секторі, а й активно впроваджувати стратегії, спрямовані на забезпечення довгострокового фінансового успіху та конкурентоспроможності.

Прогноз динаміки витрат АТ «Укресімбанк» представлено на рисунку 3.3, в якому представлена динаміка процентних, комісійних та інших витрат за 2020-2023 роки та побудований прогноз на 2024-2027 роки.

У 2020 році процентні витрати становили 8 663 млн. грн., зменшилися у 2021 році та відзначаються стабільним зростанням до 13 271 млн. грн. у 2023 році. Прогнозується подальше зростання процентних витрат до 19 556 млн. грн. у 2027 році, що може бути обумовлено збільшенням обсягів боргових зобов'язань або впливом змін у рівні процентних ставок.

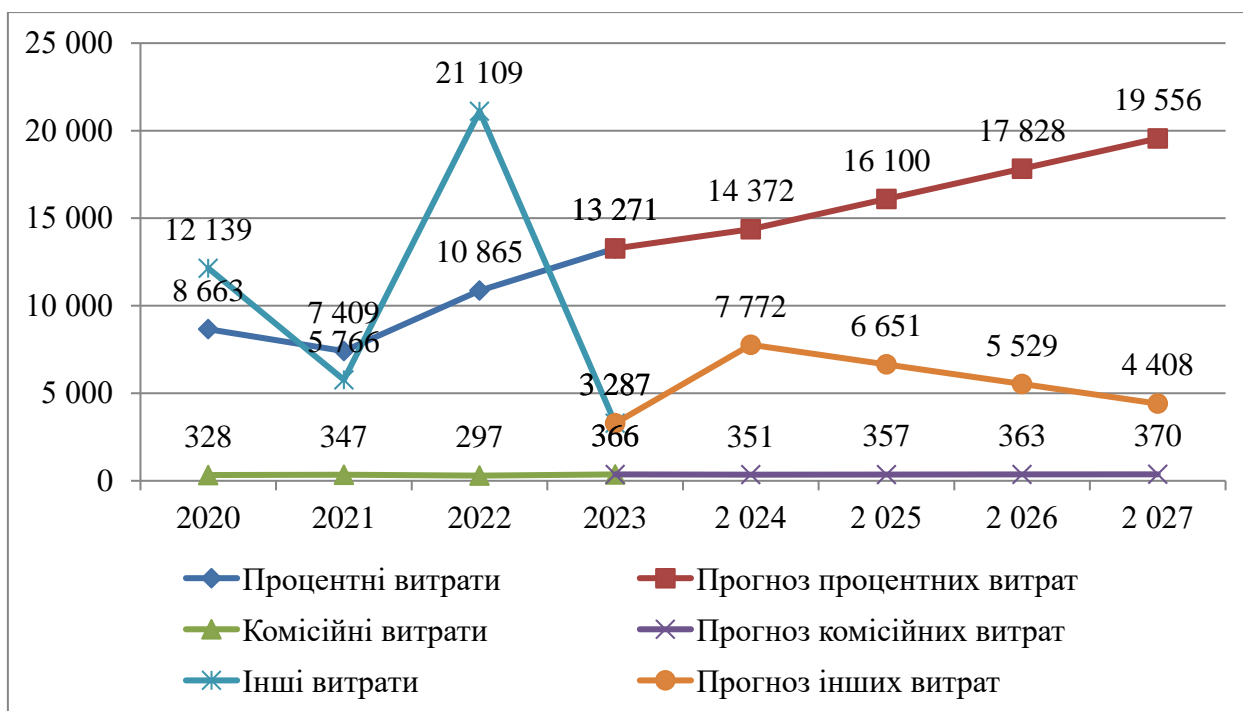

Рис. 3.3. Прогноз динаміки витрат АТ «Укрексімбанк»

Комісійні витрати показують невелике зменшення у 2022 році, але протягом аналізованого періоду залишаються стабільними за прогнозом. Прогнозується, що комісійні витрати досягнуть 370 млн. грн. у 2027 році, що може вказувати на стратегічне управління цим аспектом бізнесу.

Інші витрати відзначаються значущим зменшенням у 2021 та 2023 роках, але потім прогнозується їхня стабільність та зростання в наступних роках. За прогнозом можна спостерігати тенденцію до зменшення інших доходів з 7 772 млн. грн. у 2024 році до 4 408 млн. грн. у 2027 році. Зниження інших витрат може свідчити про фокус банку на раціоналізації витрат, зокрема, управлінських та операційних витрат. Це може включати автоматизацію процесів, використання інноваційних рішень та оптимізацію бізнес-процесів з метою підвищення ефективності витрат.

Зменшення інших витрат в контексті прогнозу може також відобразити стратегічний підхід до ресурсного управління та забезпечення стійкості банку в умовах економічної нестабільності. Однак важливо забезпечити баланс між зменшенням витрат та здатністю забезпечувати якісні банківські послуги, щоб не пошкодити конкурентоспроможності та клієнтською задоволеністю.

Аналіз витрат банку на період від 2020 до 2027 року виявив ключові тенденції та динаміку розвитку в області фінансового управління. Зокрема, збереження фінансової стабільності та підтримання конкурентоспроможності в умовах змінливого економічного середовища є важливим завданням.

Процентні витрати, як важлива складова структури витрат, піддаються стабільному зростанню, що може свідчити про необхідність ефективного управління борговим портфелем та ризиками процентної ставки. У той час, комісійні витрати відзначаються стабільністю та важливістю стратегічного підходу до розвитку послуг, що може бути взято на увагу при формуванні бізнес-стратегії.

Значуще зменшення інших витрат у прогнозі говорить про фокус на оптимізації бізнес-процесів та раціоналізації управлінських рішень. Це може стати важливим фактором в підтримці фінансової ефективності банку та забезпеченні стійкості в умовах економічних змін.

Загалом, перспективи витрат банку пов'язані з необхідністю диференціації стратегій управління ризиками, ефективності та інновацій, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності та забезпечить стійкість в умовах невизначеності фінансового ринку.

В умовах постійних змін у фінансовому секторі та глобальному економічному середовищі, аналіз та прогноз прибутку є ключовим етапом стратегічного фінансового управління банком. Поглиблений огляд цього аспекту дозволяє визначити фактори, які впливають на фінансовий результат, і спрогнозувати його на майбутні періоди. Прогноз прибутку надасть можливість визначити ефективні стратегії для максимізації доходів, забезпечить більшу стійкість до ринкових коливань та допоможе забезпечити фінансовий успіх банку в невизначеному економічному середовищі.

Графік прибутку банку на період з 2020 по 2027 роки містить фактичні значення прибутку та прогнозовані значення на майбутні роки та представлена в таблиці 3.4.

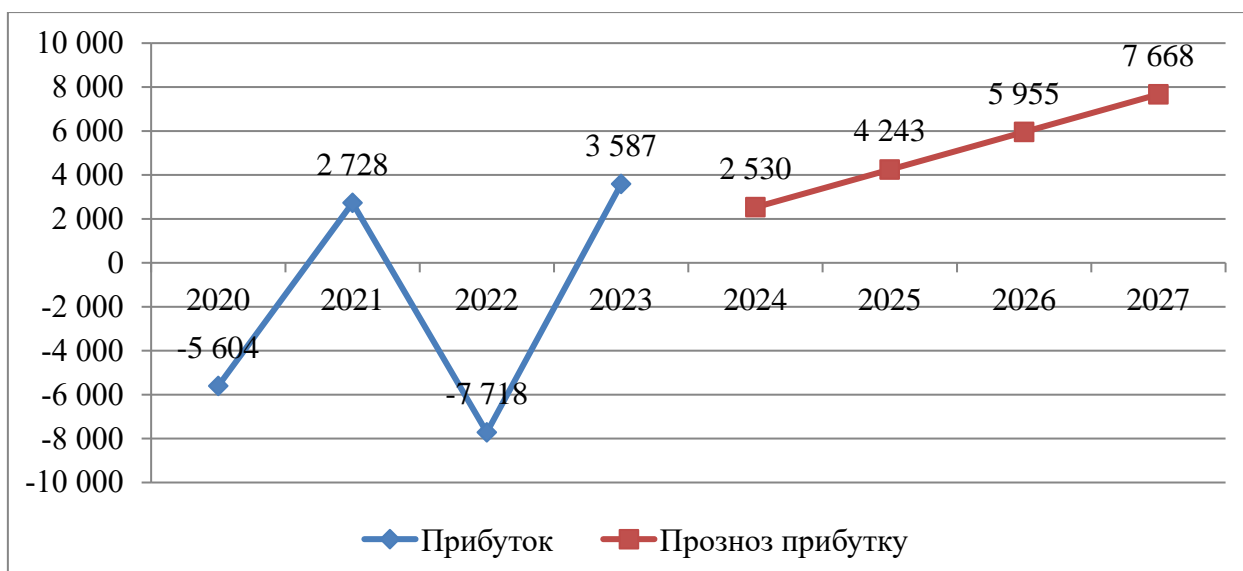

Рис. 3.4. Прогноз динаміки прибутку АТ «Укрексімбанк»

У 2020 та 2022 році банк зафіксував втрати в розмірі -5 604 млн. грн. та -7 718 млн. грн. відповідно. У 2021 році банк здійснив поворот до прибутковості, здобуваючи прибуток в розмірі 2 728 млн. У 2023 році банк відзначився прибутком в розмірі 3 587 млн. грн. Прогноз прибутку на майбутні роки показує поступовий ріст, при цьому відсутній від'ємний результат. Прогнозований прибуток збільшується від 2 530 млн. грн. у 2024 році до 7 668 млн. грн. у 2027 році.

Період 2020-2023 років відображає коливання в фінансовому стані банку, з періодами втрат та прибутку. Прогноз прибутку на майбутні роки позитивний, вказуючи на стратегічний розвиток та підвищення фінансової стабільності банку.

Аналізуючи фінансову динаміку банку протягом 2020-2027 років, відзначається його спроможність відновлюватися після періодів втрат та досягати прибутковості, що свідчить про фінансову стійкість та стратегічну гнучкість. Прогноз прибутку на майбутні роки підтверджує позитивні тенденції, проте залишається важливим постійний стратегічний моніторинг та готовність до адаптації відповідно до економічних та ринкових змін. На фоні цього, банк має можливості досягти стійкості та успіху, злагоджуючи стратегічні рішення та ефективне управління ризиками.

В Укрексімбанку наступний рік є завершальний у розробленій стратегії розвитку спрямована на виконання «Основних напрямів діяльності Укрексімбанку на 2020-2024» та передбачає комплексну трансформацію, яка ґрунтується на трьох компонентах, зокрема, на бізнес-моделі, на операційній моделі та фінансовій стійкості [46].

Згідно з бізнес-моделлю, банк буде акцентуватися на своєму основному бізнесі, зокрема, експортно-імпортних компаніях та держпідприємствах, а також на скороченні витрат на обслуговування нецільових клієнтів. Операційна модель передбачає оптимізацію процесів та радикальну діджиталізацію зі скороченням фізичної присутності. Фінансова стійкість буде досягатися через покращення позицій з капіталом і фінансове оздоровлення шляхом оптимізації балансу.

Банк також планує покращити свою фінансову позицію шляхом регулювання ситуації з непрацюючими активами. Зокрема, зосередиться на експортно-імпортних операціях, обслуговуванні великих компаній та державних підприємств, співпраці з муніципалітетами та підприємствами комунального сектору. Банк також планує залучати ресурси міжнародних фінансових організацій, брати участь у державних та міжнародних програмах підтримки ключових галузей економіки, проводити складноструктуровані угоди та розвивати партнерства з експортно-кредитними агентствами.

АТ «Укрексімбанк», попри призначення нових незалежних членів наглядової ради Кабміном 30 травня 2023 року, знаходиться в ситуації, коли діяльність ради заблокована через відсутність погодження від НБУ. Це спричинило те, що банк уже понад пів року функціонує без правочинної наглядової ради. Нові незалежні члени, призначені 30 травня 2023 року, повинні отримати погодження від НБУ, і в цей період рада фактично паралізована. Є вірогідність щодо того, що така ситуація може мати негативні наслідки для банку як зараз, так і в майбутньому. Зокрема, важливо врахувати можливі проблеми, які можуть виникнути при непогодженні кандидатури членів ради, а також відсутність дієвого механізму розблокування роботи ради

та вирішення її завдань. Ситуація стає ще складнішою, оглядаючи той факт, що погодження кандидатів займає час, а в деяких випадках може бути відкликано [46].

Відсутність чинної наглядової ради у "Укрексімбанку" ускладнює прийняття стратегічних рішень та внутрішній контроль, ставить під загрозу фінансову стабільність та репутацію банку. Це може обмежити його здатність адаптуватися до змін, реагувати на виклики ринку та привертати інвестиції, що впливає на його конкурентоспроможність та перспективи розвитку.

Отже, банк демонструє стабільний ріст активів протягом аналізованого періоду, з особливо помітним прискоренням після 2022 року. Прогнозований ріст активів вказує на амбіційні стратегії та готовність до високого темпу розвитку. Аналіз доходів та витрат свідчить про тенденцію до позитивного прибутку в майбутньому, що може бути наслідком ефективного фінансового управління та стратегічних рішень. Зміна від втрат до прибутку та прогнозований позитивний тренд прибутку вказують на здатність банку адаптуватися та виправляти фінансові результати.

Загальний аналіз свідчить про перспективний майбутній розвиток банку. Прискорений ріст активів свідчить про великі можливості для розширення бізнесу та збільшення участі на ринку. Перехід від втрат до прибутку та прогнозований ріст доходів свідчать про ефективні стратегії та позитивну динаміку управління ризиками.

Фінансовий стан банку виглядає стійким та перспективним. Проте важливо підкреслити, що успіх буде залежати від постійного моніторингу ринкових умов, адаптації до змін та ефективного управління ризиками. Ретельне впровадження стратегій розвитку та інновацій допоможе банку зміцнити свою позицію та забезпечити стабільний розвиток у конкурентному банківському секторі.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження на тему «Фінансовий стан державних банків та перспективи їх розвитку» сформульовано наступні висновки:

1. Державні банки в Україні відіграють важливу роль у фінансовій системі країни, є ключовими учасниками банківського сектору та об'єктом інтенсивного дослідження. Аналіз фінансової діяльності, зокрема щодо прибутковості та стабільності державних банків, свідчить про ефективність їхньої стратегії та управління.

Варто виділити вплив НБУ, дії якого під час повномасштабного вторгнення допомогли підтримувати ліквідність банківської системи, забезпечили можливість громадян користуватися своїми заощадженнями та вивели з ринку банки з російським капіталом.

Загальний аналіз представлених даних підтверджує лідерство ПриватБанку серед державних банків, відзначаючи його найвищою прибутковістю та високим рівнем ефективності у своїй групі. Важливим є той факт, що всі державні банки показали прибутковість у 2023 році, а відсутність фінансових збитків обґрунтована високим рівнем управління ризиками та адаптованою стратегією. Виявлено, що їхня стабільність є позитивним сигналом для фінансового ринку.

Розглядаючи роль державних банків, слід визначити їхнє значення як ключових учасників банківської системи, питома вага активів котрих становить 55,7%, які впливають на розвиток фінансового сектору та його стабільність. Обґрунтовано, що їхній внесок у економічне процвітання та фінансову стійкість країни є невід'ємним.

2. Результати проведеного дослідження діяльності державних банків України вказують на різноманітні динаміки їхнього прибутку протягом розглянутого періоду. ПриватБанк та Ощадбанк продемонстрували стійкий ріст, що свідчить про їхню фінансову стійкість. При аналізі останніх

доступних даних банків виявлено позитивні тенденції, що може свідчити про відновлення фінансового стану в галузі після загострення конфлікту, що мали вплив на функціонування банківської системи.

Систематизуючи зібрані дані, можна визначити, що державні банки виявляють гнучкість та стійкість у реагуванні на зовнішні впливи. Однак при розгляді видів доходів та витрат виявлено, що адміністративні витрати становлять значущу частину загальних витрат для всіх банків.

Проаналізовано, що ПриватБанк та Ощадбанк головним чином отримують прибуток від процентів та комісійних доходів, в той час як Укрексімбанк акцентує на торговому результаті, а Укргазбанк та Сенс Банк мають вплив від інших доходів. З цього можна зробити висновок, що розроблено індивідуалізовані стратегії для кожного банку в залежності від їхньої специфіки.

Узагальнюючи вищезазначене, можна виявити, що державні банки, хоча проявляють певну стабільність, залишаються вразливими до змін у макроекономічному середовищі і потребують вдосконалення, спрямованих на підвищення ефективності стратегічного управління та забезпечення стійкості в умовах економічної нестабільності та кризових ситуаціях.

3. Організаційно-економічна характеристика АТ "Укрексімбанк" свідчить про його спрямування на обслуговування великих та середніх підприємств різних галузей економіки, а також фізичних осіб, надаючи кваліфікований банківський сервіс на міжнародному рівні. Установа демонструє здатність до продуктивного співробітництва з клієнтами як в Україні, так і за її межами, реалізуючи широкий спектр банківських операцій.

Аналіз фінансового стану Укрексімбанку за підсумками трьох кварталів 2023 року виявлено прибуток у розмірі 3 595 млн. грн., що є показовим фактором успішної роботи банку у порівнянні з попередніми періодами. Зауважено значущий зріст балансу, проте цей ріст обумовлений в основному збільшенням зобов'язань та зменшенням капіталу. Негативні аспекти

включають високі збитки та витрати, а також зниження регулятивних показників, що свідчать про труднощі у забезпеченні стійкості та відповідності нормативам.

Виявлено, що банк може зазнавати фінансові труднощі, але одночасно спостерігається позитивний аспект у збільшенні захищеності власного капіталу та стабільності захищеності дохідних активів. Для подальшої стабільності та успіху банку важливо ретельно управляти ризиками та капіталом. Запропоновано шляхи вдосконалення, зокрема, акцентуючи на оптимізації фінансового управління та збільшенні стійкості до економічних змін.

4. Державні банки в Україні, незважаючи на нестабільність та ризики, що пов'язані з сучасною ситуацією в країні, мають потенціал для активного впровадження інноваційних підходів у свою діяльність. Очікується, що розвиток банківської системи буде спрямований на поліпшення якості обслуговування та впровадження передових технічних новацій.

Зростання конкуренції між фінансовими установами за клієнтів може стати стимулом для впровадження інноваційних рішень та покращення обслуговування. Це відкриває перспективи для виникнення нових послуг та збільшення доступності фінансових послуг для громадян. Однак, розглядаючи перспективи, слід врахувати проблеми, пов'язані з політичним впливом на розподіл кредитів у державних банках. Ця проблема вимагає уваги до якості корпоративного управління та ефективності моніторингу регулятора.

Для подальшого розвитку державних банків обґрунтовано необхідність максимізації доходів через орієнтацію на цільові клієнтські групи та оптимізацію операційних моделей. Важливими шляхами вдосконалення є оптимізація фінансового управління та підвищення ефективності моніторингу за діяльністю банків.

Загальною тенденцією є потенціал для успішного розвитку державних банків, який може бути реалізований шляхом ретельного впровадження

стратегій та інновацій у фінансовій сфері. Стабільність, адаптивність та ефективне управління ризиками визначають їхню важливу роль у фінансовій системі країни та перспективи для покращення обслуговування клієнтів та зміцнення конкурентоспроможності на ринку.

Отже, незважаючи на виклики, перед якими стоять державні банки, можна зазначити, що вони мають можливості для подальшого розвитку та покращення своєї ролі в економіці України. Ключовим елементом буде ретельне управління ризиками та ефективне впровадження стратегій, спрямованих на вдосконалення фінансових послуг та зміцнення конкурентоспроможності.

5. Проаналізувавши фінансовий стан АТ "Укресімбанк" та здійснивши прогнозування на майбутнє, виявлено що банк позначився стабільним ростом активів протягом розглянутого періоду, особливо відзначаючись прискореним темпом після 2022 року. Прогнозований ріст активів свідчить про високі амбіції та готовність до інтенсивного розвитку.

Аналіз доходів та витрат вказує на тенденцію до позитивного прибутку у майбутньому, що може бути результатом ефективного фінансового управління та стратегічних рішень. Зміна з втрат до прибутку та прогнозований позитивний тренд прибутку до 7 668 млн. грн. у 2027 році, свідчать про здатність банку адаптуватися та коригувати фінансові результати.

Загальний аналіз вказує на перспективний розвиток банку. Швидкий ріст активів відкриває значні можливості для розширення бізнесу та підвищення участі на ринку. Перехід від втрат до прибутку та прогнозований ріст доходів свідчать про ефективні стратегії та позитивну динаміку управління ризиками.

Отже, маючи на увазі ці фактори, можна стверджувати, що АТ "Укресімбанк" має потенціал для успішного розвитку, який може бути забезпечений ретельним впровадженням стратегій та інновацій у фінансовій діяльності банку. Незважаючи на стабільний фінансовий стан, важливо

вдосконалити стратегії розвитку та інновацій для забезпечення стійкого розвитку в майбутньому. Акцент на моніторинг ринкових умов, адаптацію до змін та ефективне управління ризиками становлять ключові напрямки для подальшого удосконалення діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Петрик О. Політика Національного банку України під час війни. Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві. 2022. № 4. С. 15-23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2022_4_4
2. Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/international/financial-institutions> (дата звернення: 03.11.2023).
3. Любіч О. О., Дробязко А. О., Борщук О. С. Державні банки України як фактор забезпечення стабільності грошового обігу в умовах воєнного стану. Фінанси України. 2023. № 1. С. 65-84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2023_1_6.
4. Наглядова статистика. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>
5. Національний банк оновив перелік системно важливих банків. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-onoviv-perelik-sistemno-vajlivih-bankiv-16072>
6. За 8 місяців банки сплатили 17 мільярдів податку на прибуток. Мінфін. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2023/10/06/113811202/>
7. Ключко Л. А., Ковда Н. І. Державні банки України. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2019. № 1. С. 94-108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnudps_2019_1_9.
8. Договір купівлі-продажу акцій АТ "СЕНС БАНК" підписано: держава стає власником банку. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/dogovir-kupivli-prodaju-aktsiy-at-sens-bank-pidpisano-derjava-staye-vlasnikom-banku>
9. Національний банк погодив Герхарда Бьоша на посаду голови правління ПриватБанку. Національний банк України. URL:

<https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-pogodiv-gerharda-bosha-na-posadu-golovi-pravlinnya-privatbanku> (дата звернення: 04.11.2023).

10. Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк». URL: <https://privatbank.ua/> (дата звернення: 04.11.2023).

11. ПриватБанк. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/ПриватБанк>

12. ПриватБанк першим в Україні підключить Apple Pay. Фінансовий клуб. 2018. URL: <https://finclub.net/news/privatbank-pervym-v-ukraine-podklyuchit-apple-pay.html>

13. ПриватБанк став лідером за розміром кредитного портфеля МСБ в Україні - SME Banking Agency. ПриватБанк. URL: <https://privatbank.ua/news/2023/11/6/2075>

14. У жовтні ПриватБанк відкрив рекордні 26 тисяч нових рахунків бізнес-клієнтів. Мінфін. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2023/11/07/115654417/>

15. Ощадбанк. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D1%89%D0%B0%D0%B4%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA>

16. Офіційний сайт АТ «Ощадбанк». URL: <https://www.oschadbank.ua/news/cistij-pributok-osadbanku-za-pidsumkami-2022-roku-stanovit-690-mln-grn> (дата звернення: 04.11.2023).

17. Укрексімбанк. Мінфін. URL: <https://minfin.com.ua/ua/company/ukreximbank/> (дата звернення: 04.11.2023).

18. Рейтинг надійних банків України 2023. Forinsurer. URL: <https://forinsurer.com/rating-banks>

19. Державний банк відзвітував про рекордний прибуток. Економічна правда. 2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/12/30/681104/>

20. Національний Банк України погодив призначення Сергія Єрмакова на посаду Голови Правління АТ «Укрексімбанк». Укрексімбанк. URL:

https://www.eximb.com/ua/bank/press/novyny-banku/nacionalnij-bank-ukrayiny-pogodyv-pryznachennya-sergiya-ermakova-na-posadu-golovy-pravlinnya_.html

21. Global Finance Names the Safest Banks by Country 2020. Global Finance. 2020. URL: <https://d2tyltutevw8th.cloudfront.net/media/document/press-release-safest-banks-by-country-2020-1602791605.pdf>

22. Офіційний сайт АБ " Укргазбанк". URL: <https://www.ukrgasbank.com/> (дата звернення: 05.11.2023).

23. Укргазбанк. Міністерство Фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/ukrgazbank> (дата звернення: 05.11.2023).

24. Офіційний сайт АТ " Сенс Банк". URL: <https://sensebank.com.ua/> (дата звернення: 05.11.2023).

25. 100 днів роботи державного Sense Bank. Сенс Банк. URL: <https://sensebank.com.ua/news/100-days-of-operation-of-the-state-owned-sense-bank>

26. Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб . URL: <https://www.fg.gov.ua/> (дата звернення: 06.11.2023).

27. Рейтинг стійкості банків за підсумками 2 квартала 2023. Мінфін. URL: <https://minfin.com.ua/ua/banks/rating/> (дата звернення: 07.11.2023).

28. Сус Л. В., Онищук М. О. Функціонування державних банків на ринку банківських послуг України. Наукові горизонти. 2019. № 4. С. 67–76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhnau_2019_4_11.

29. Народний рейтинг банків за 1 листопада 2023. Мінфін. URL: <https://minfin.com.ua/ua/banks/top/2023-11-01/> (дата звернення: 09.11.2023).

30. Структури власності банків. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/registration/shareholders>

31. Правління. Укрексімбанк. URL: <https://www.eximb.com/ua/bank/corp-management/pravlinnya/>

32. Банківські групи. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/registration/bankgroups>

33. Рейтинги. Укрексімбанк. URL: <https://www.eximb.com/ua/bank/rates.html>

34. Fitch змінив рейтинги двох українських держбанків і підтвердив рейтинг ще одного. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/07/5/701908/>

35. Ратифіковано Гарантійну угоду спільного зі Світовим банком Додаткового фінансування для Другого проекту розвитку експорту. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/press/2011/12/23/310865/>

36. Фонд розвитку підприємництва та Укрексімбанк збільшують фінансування малого бізнесу України на 250 млн. грн. Фонд розвитку підприємництва. URL: <https://bdf.gov.ua/fond-rozvytku-pidpriemnytstva-ta-ukreksimbank-zbilshuiut-finansuvannia-maloho-biznesu-ukrainy-na-250-mln-hrn/>

37. Банк АТ «Укрексімбанк». Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/institutions/00032112>

38. Чистий прибуток Укрексімбанку за 8 міс. 2023 перевищив 3 млрд. грн. Interfax Ukraine. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/935196.html>

39. З початку 2023 року фінансовий результат Укрексімбанку склав більше 3 млрд. грн. Укрексімбанк. URL: https://www.eximb.com/ua/bank/press/novyny-banku/z-pochatku-2023-roku-finansovyj-rezultat-ukreksimbanku-sklav-bilshe-3-mlrd-grn.html?fbclid=IwAR3QskS3_q1nz1ZUcI6G9H9tARql92xaEsTeT_pLSrAmv3k73YBz8MrRE2s

40. Які фактори впливатимуть на банківську сферу у 2024 році. Мінфін. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2023/12/22/118306777/>

41. Дешевші автокредити та депозити: що запропонують банки клієнтам у 2024 році. Мінфін. URL: <https://minfin.com.ua/ua/credits/articles/deshevyje-avtokredyty-i-depozity-predlagayuschie-banki-klientam-v-2024-godu/>

42. Проект Power Banking: як працюватимуть українські банки в умовах блекауту. VisitUkraine. URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/1279/proekt-power-banking-yak-pracyuvatimut-ukrainski-banki-v-umovax-blekautu>

43. У якому банку краще отримувати пенсію. Finance.ua. URL: <https://finance.ua/ua/cards/u-jakomu-banku-krashe-otrymuvaty-pensiu>

44. Ковриженко Л.О. Державні банки: міжнародний досвід та перспективи для України. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2016. № 2 (1). С. 126-128. URL: [file:///C:/Users/%D0%92%D0%B8%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F/Downloads/Vchnu_ekon_2016_2\(1\)__25.pdf](file:///C:/Users/%D0%92%D0%B8%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F/Downloads/Vchnu_ekon_2016_2(1)__25.pdf)

45. Основні (стратегічні) напрями діяльності банків державного сектору на період дії воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D1%96%D0%9D%D0%B0%D0%BF%D1%80%D1%8F%D0%BC.pdf>

46. Уряд схвалив стратегію розвитку державного Укрексімбанку. Укрексімбанк. URL: <https://www.eximb.com/ua/bank/press/novyny-banku/uryad-shvalyv-strategiyu-rozvytku-derzhavnogo-ukreksimbanku.html>

47. "Укрексімбанк" працює без наглядової ради вже понад пів року. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/12/11/707560/>

48. Відбудова України: Укрексімбанк представив свою роль та можливості для бізнесу. Львівська обласна військова адміністрація. URL: <https://loda.gov.ua/news/72369>

49. Огородник В.В. Сучасні тенденції розвитку банків із державною участю в Україні. Держава та регіон. Серія «Економіка та підприємництво». 2018. № 4(103). С. 206–2012.

50. Костогриз В.Г., Хуторна М.Е. Державні банки у системі забезпечення фінансової стабільності банківського сектору України. Науковий вісник Ужгородського університету. 2018. № 1(51). С. 335–341.

51. Rafael La Porta, Florencio Lopez-De-Silanes, Andrei Shleifer. Government Ownership of Banks. *The Journal of Finance*. 2002. Vol. 57, No. 1 (Feb., 2002), pp. 265-301.

52. 2. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 03.11.2023).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Звіт про фінансовий стан АТ «Укрексімбанк» за 2020-2022 рр.

<i>в тисячах гривень</i>	<i>2020 рік</i>	<i>2021 рік</i>	<i>2022 рік</i>
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	49 912 943	42 882 304	81 386 107
Кредити на аванси банкам	370 160	8 270 170	593 472
Кредити та аванси клієнтам	48 591 484	69 330 616	82 421 873
Інвестиційні цінні папери	88 726 654	66 195 840	62 486 708
Похідні фінансові активи	108 231	582 742	2 324 622
Поточні податкові активи	250 146	250 146	2 792
Інвестиційна нерухомість	1 143 451	984 056	667 496
Основні засоби	1 967 746	1 850 424	1 986 838
Нематеріальні активи	51 973	74 455	63 458
Відстрочені податкові активи	1 175 372	1 190 303	1 414 884
Необоротні активи, утримувані для продажу	22 241	8 332	218 877
Інші активи	515 091	467 577	588 717
Усього активи	192 835 492	192 086 965	234 155 844
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків	17 503 638	25 577 371	22 158 638
Кошти клієнтів	115 581 838	121 838 196	177 147 928
Інші залучені кошти	43 162 433	27 237 661	27 311 311
Субординований борг	4 341 176	3 605 597	4 055 444
Резерв під зобов'язання кредитного характеру	146 181	291 568	522 314
Інші фінансові зобов'язання	1 488 166	596 018	600 816
Інші нефінансові зобов'язання	287 804	493 200	333 315
Усього зобов'язання	182 511 236	179 639 611	232 129 766
КАПІТАЛ			
Статутний капітал	45 570 041	45 570 041	45 570 041
інші резерви	525 683	-98 629	-1 461 266
Результат від операцій з акціонером	635 104	635 104	635 104
Нерозподілений прибуток	-36 614 030	-33 659 162	-42 717 801
Резервні та інші фонди банку	207 458		
Усього капітал	10 324 256	12 447 354	2 026 078
Усього капітал та зобов'язання	192 835 492	192 086 965	234 155 844

ДОДАТОК Б

Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід АТ
«Укрексімбанк» за 2020-2022 рр.

<i>в тисячах гривень</i>	<i>2020 рік</i>	<i>2021 рік</i>	<i>2022 рік</i>
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	8 396 141	10 423 619	13 509 878
Інші процентні доходи	1 629 611	1 491 436	1 353 619
Процентні витрати	-8 688 409	-7 408 942	-10 865 352
Комісійні доходи	877 383	1 183 422	1 207 782
Комісійні витрати	-303 838	-346 597	-296 515
Інші доходи	171 792	136 286	212 055
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток та збиток	3 547 769	-1 867 000	6 086 552
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими активами, передбаченими для торгівлі	-	-	25 410
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-34 113	29 150	68 998
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з іноземною валютою	366 651	757 438	1 826 436
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки іноземної валюти	-4 430 420	955 355	-6 676 015
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	107 012	36 989	-58 644
Доходи/ (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	-35 875	462	4 646
Збиток від зменшення корисності, визначений згідно МСФЗ 9	-4 419 865	-1 170 920	-10 907 329
Витрати та виплати працівникам	-1 493 573	-1 811 372	-1 836 230
Амортизаційні витрати	-114 141	-113 535	-107 536
Інші адміністративні та операційні витрати	-1 320 203	-804 966	-764 687
Прибуток від зменшення корисності та стогнування збитку від зменшення корисності для нефінансових активів	2 819	23 940	-42 013
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю	413 121	1 213 652	-223 934
Збиток від зменшення корисності, визнаний у прибутку чи збитку	-	-	-492 911
Прибуток (збиток) до оподаткування	-5 328 138	2 728 417	-7 975 790
Податок на прибуток, пов'язаний з компонентами іншого сукупного доходу	-275 861		257 486
Прибуток за період	-5 603 999	2 728 417	-7 718 304